

Tweede Tussenbericht 2018

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	6
Programma 2. Samen leven en ondersteunen.....	10
Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	14
Programma 4. Vrije tijd.....	18
Programma 5. Veiligheid.....	20
Programma 6. Dienstverlening en samenspraak	22
Programma 7. Inrichting van de stad	24
Programma Overzicht Overhead.....	29
Programma Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen	31
Programmaoverstijgende onderwerpen.....	34

Inleiding

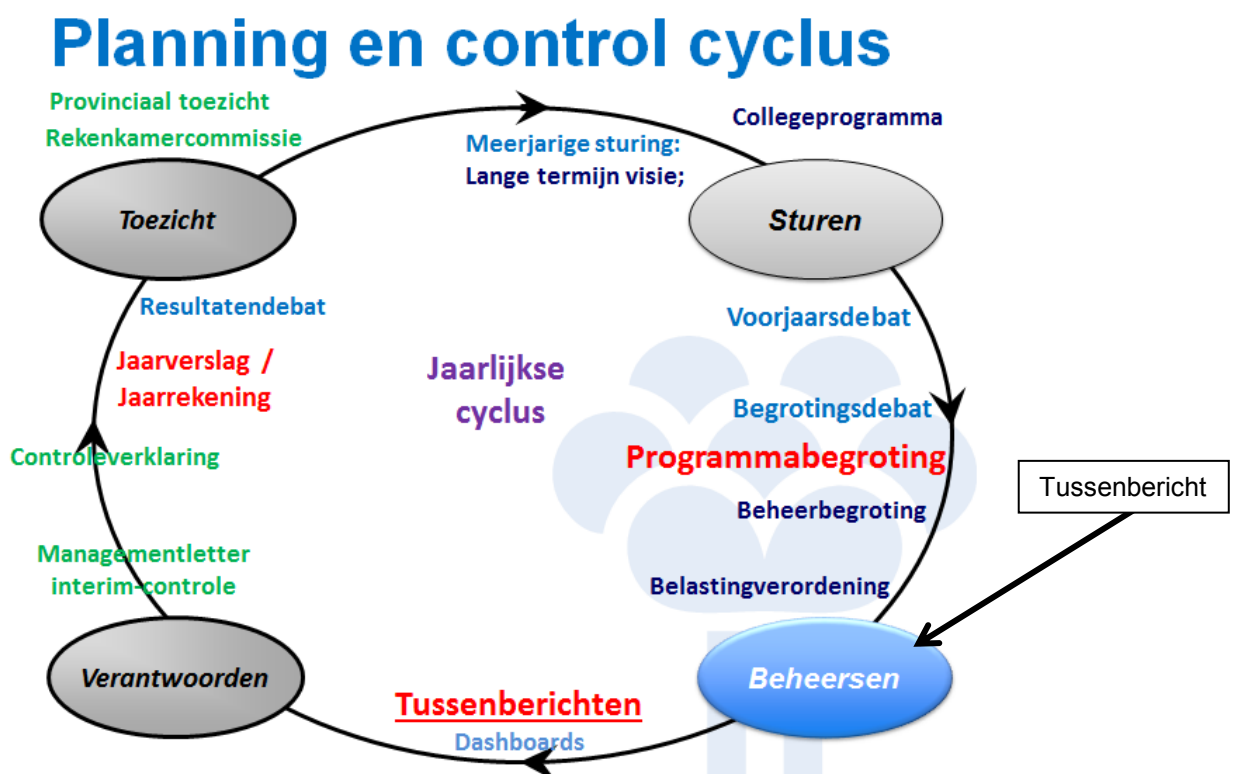
In het Tweede Tussenbericht 2018 rapporteert het college aan de raad over beleidsmatige en financiële afwijkingen in de uitvoering van de begroting van het lopende begrotingsjaar. De afwijkingen worden opgenomen vanaf minimaal € 100.000, tenzij er bijzondere redenen zijn om een kleinere afwijking op te nemen. Gedurende het hele jaar geldt de informatieplicht, zoals opgenomen in de financiële verordening, waarbij het college de raad actief informeert over omvangrijke afwijkingen (in ieder geval afwijkingen met een omvang groter dan € 0,5 mln., en eventueel andere bijzonderheden). Zo is de raad eind augustus 2018 geïnformeerd over het tekort op jeugdhulp. In het Tweede Tussenbericht is dit tekort technisch verwerkt, zodat er een totaal beeld is van de afwijkingen in 2018. In de rapportage Sociaal domein zijn de details over het tekort op jeugdhulp te lezen.

De genoemde afwijkingen in het Tweede Tussenbericht zijn ten opzichte van eerder gemelde afwijkingen bedragen in het Eerste Tussenbericht. Een voordeel wordt aangegeven met een 'V' en een nadeel met een 'N'. Het kan zowel om lasten (uitgaven) als baten (inkomsten) gaan. De financiële afwijkingen die leiden tot een meerjarig effect zijn in de tabellen aangegeven met een 'M' voor meerjarig, eenmalig wordt geduïd met 'E'. Het Tussenbericht gaat over 2018, de Programmabegroting over 2019-2022. De meerjarige effecten worden genoemd in het Tussenbericht en verwerkt in het afrondend begrotingsvoorstel.

Vanwege de in dit Tussenbericht verwachte hogere kosten van de jeugdzorg en het effect daarvan op het verwachte rekeningresultaat, is gezocht naar aanvullende maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden. Deze zijn per programma opgenomen onder het kopje "bijsturingsmaatregelen" en staan verkort opgenomen in deze inleiding.

Als subdoel heeft het Tweede Tussenbericht ook een functie in het behouden van rechtmatigheid. De raad geeft, door in te stemmen met het Tussenbericht, autorisatie aan de verwachte bijstellingen op de exploitatie, reserves en kredieten. De accountant zal in het kader van de controle op de jaarrekening 2018 overschrijdingen op programmaniveau of kapitaalskredieten niet als begrotingsonrechtmatigheid beschouwen als de raad hierover tijdig is geïnformeerd (door middel van het Tussenbericht, of bijvoorbeeld via een memo).

Binnen de P&C-cyclus ziet dit er als volgt uit:

Financiële uitkomst op hoofdlijnen

In dit Tweede Tussenbericht presenteren we de prognose van het rekeningresultaat 2018.

In het voorjaar is in de Perspectiefnota een verwacht negatief rekeningresultaat gemeld van € 2,705 mln. (dit is inclusief begrotingswijzigingen tot september). Dit resultaat wordt in dit Tussenbericht bijgesteld naar **een nadeel van € 2,778 mln.** Dit is ontstaan uit nadelen op de uitvoering van de begroting en vervolgens opgenomen bijsturingsmaatregelen.

Hieronder wordt dit toegelicht.

Financiële afwijkingen Tweede Tussenbericht

De volgende afwijkingen ten opzichte van de perspectiefnota (Eerste Tussenbericht) zijn per programma gemeld (de toelichting per onderdeel staan op de programma's opgenomen).

Afwijkingen per programma	x € 1.000
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	2.715
2. Samen leven en ondersteunen	-6.683
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-6
4. Vrije tijd	-284
5. Veiligheid	-382
6. Dienstverlening en samenspraak	135
7. Inrichting van de stad	1.175
Overzicht overhead	-950
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.222
Totaal	-5.502 *

* Wanneer het voordeel op de incidentele projecten wordt overgeheveld naar volgende jaren wordt het resultaat voor 2018 met € 1,5 mln. verlaagd van € 5,502 mln. naar € 7,022 mln.

Op hoofdlijnen bestaat de verslechtering van het resultaat met € 5,5 mln. uit de volgende afwijkingen:

Tekort op jeugdhulp

Het verwachte tekort op jeugdhulp in Zoetermeer is 7 miljoen euro groter dan eerder was voorzien, bij het Eerste Tussenbericht (programma 2). De kosten voor jeugdhulp zijn hoger, dit komt onder andere door hogere tarieven in de jeugdhulp, een verschuiving naar duurdere zorgtrajecten en een toename van kinderen die hulp nodig hebben. Daarnaast blijven de geplande besparingen achter.

Het totale tekort in 2018 blijkt nu 9 miljoen euro op een totaal begroot budget van 29 miljoen voor de jeugdhulp in 2018 voor Zoetermeer. De omvang van het tekort op jeugdhulp heeft invloed op de begroting van komende jaren van Zoetermeer. Er wordt gezocht naar manieren om de kosten voor jeugdhulp beheersbaar te maken. Passende, goede en betaalbare zorg voor kinderen die dat nodig hebben, blijft onverkort het uitgangspunt in Zoetermeer.

Personeel

Er zijn verschillende overschrijdingen die worden veroorzaakt door personeel en inhuur. Vooral vanwege specialistische werkzaamheden is er meer ingehuurd dan begroot. De lasten op eigen formatie worden ook overschreden.

Eenzijds is de oorzaak een toename aan werkzaamheden. Door de aantrekkende economie is het aantal ruimtelijke projecten toegenomen. Dit heeft gevolgen op de gevraagde capaciteit voor bijvoorbeeld vergunningverlening en ruimtelijk beleid. De ontwikkeling van het sociaal domein en bijvoorbeeld om wachtlijsten jeugd-/gezinshulp en wachtlijsten Wmo te verminderen vragen meer capaciteit dan begroot.

De afgelopen jaren zijn de ambities voor Zoetermeer toegenomen. Er zijn veel grote, bijzondere ontwikkelingen gaande, zoals de Schaa sprong, Binnenstad, Omgevingswet, Entreegebied, Gymworld, transformatie Sociaal domein en DSW. Het personeelsbestand is hier nog niet op berekend. Anderzijds heeft de organisatie te maken met een hoog ziekteverzuim en een vergrijsd personeelsbestand. De werkelijke loonkosten voor een deel van de medewerkers zijn hoger dan ingeschaald.

Algemene uitkering

De aanpassing van de septembercirculaire leidt tot een eenmalig nadeel van € 1,7 mln.

Meevallers

Behalve tegenvallers zijn er meevallers in het Tussenbericht verwerkt. Zo is er een voordeel op onderwijsachterstanden (€ 0,3 mln.), bijstandsuitkeringen (€ 0,8 mln.), BTW teruggave re-integratie (€ 1,1 mln.) en opbrengst benzineverkooppunt (€ 1,4 mln.).

Bijsturingsmaatregelen

Naar aanleiding van de verslechterde financiële situatie is actief gezocht naar aanvullende maatregelen die tot minder kosten of extra dekking leiden voor het jaar 2018.

Hieronder staat de bijsturing per programma opgenomen. De onderwerpen en toelichting staan op de programma's opgenomen.

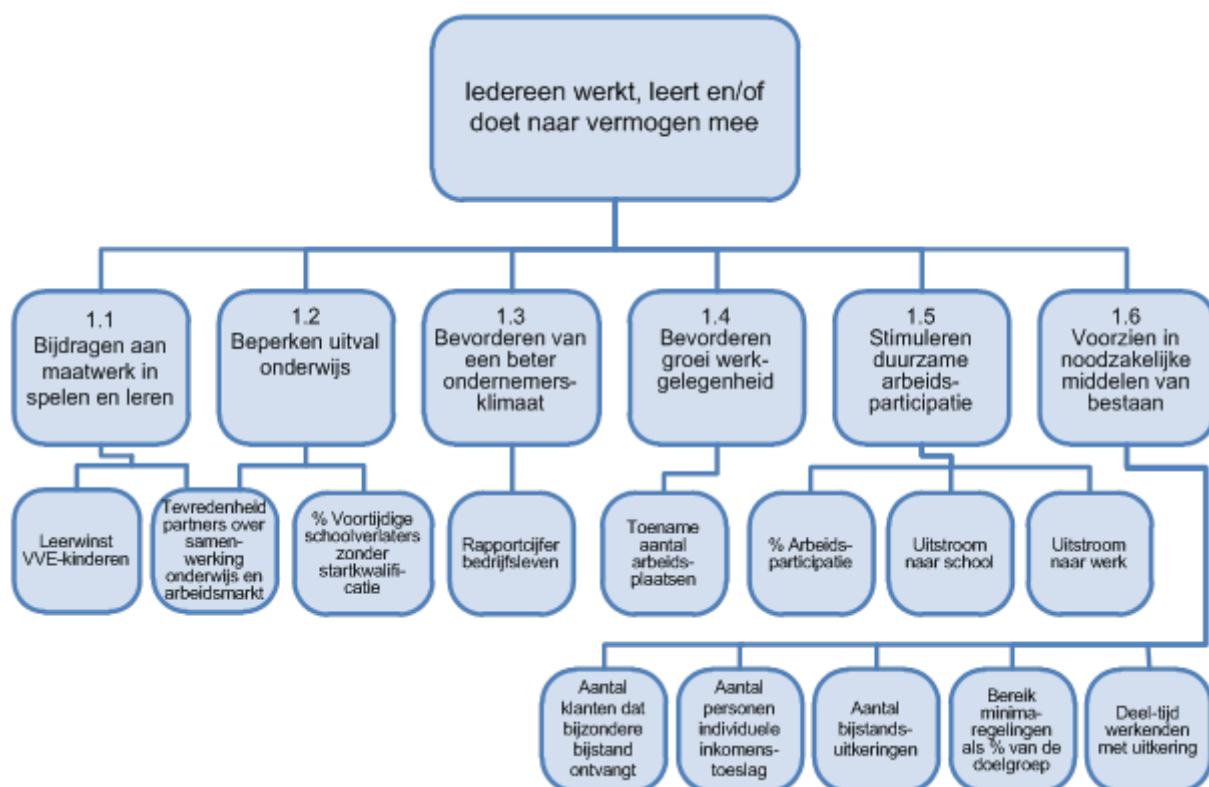
Bijsturingsmaatregelen 2018 per programma	x € 1.000
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	170
2. Samen leven en ondersteunen	-
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	325
4. Vrije tijd	-
5. Veiligheid	30
6. Dienstverlening en samenspraak	
7. Inrichting van de stad	226
Overzicht overhead	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.123
Totaal	4.874

Prognose rekeningresultaat 2018

Eindejaarsprognose 2018	x € 1.000
Prognose resultaat 2018 Perspectiefnota incl begr. wijz tot r	-2.705
Meldingen TB2	-5.502 *
Bijsturingsmaatregelen	4.874
raadsbesluit rentenota (behandeling raad 5 nov)	555
Prognose resultaat 2018	-2.778

* Voor een aantal projecten vraagt de realisatie om diverse redenen meer tijd. De projecten zullen (verder) worden uitgevoerd in 2019 of 2020 en leveren hierdoor een budgettair voordeel op in 2018. Wanneer het voordeel op deze projecten wordt overgeheveld naar volgende jaren wordt het resultaat voor 2018 met € 1,5 mln. verlaagd van € 2,778 mln. naar € 4,278 mln. Het bestemmen van het resultaat vindt plaats in een afzonderlijk voorstel bij de Perspectiefnota. Daardoor kan de raad een meer integrale afweging maken.

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	1.1	Onderwijsachterstanden	300	V	E
2	1.1	Herstel gevelplaten Erasmuscollege	-250	N	E
3	1.3	Bedrijven Investeringszone Dorpsstraat	80	V	M
			-80	N	M
4	1.5	Lectoraat Big Data Analytics	150	V	E
5	1.5	Arbeidsmarkt-regio Zuid Holland Centraal	200	V	E
6	1.5	Participatie trajectkosten	150	V	E
7	1.5	ESF Arbeidstoeleiding	313	V	E
			-313	N	E
8	1.5	Wet sociale werkvoorziening	530	V	E
			100	V	M
9	1.5	BTW teruggave Re-integratie	1.100	V	E
10	1.6	Armoedebelief en Schuldhulpverlening	140	V	E
11	1.6	Zoetermeerpas	-180	N	E
12	1.6	Dubieuze debiteuren	-208	N	E
13	1.6	Uitkeringen inkomensverstrekkingen	833	V	
14	1.6	Personeelskosten	-150	N	E
Saldo programma 1			2.715	V	

Toelichting

1. Onderwijsachterstanden

Gemeenten en scholen ontvangen van de rijksoverheid geld om risico's op onderwijsachterstanden bij kinderen tegen te gaan. Op de gemeentelijke middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt een onderschrijving verwacht van € 300.000 op een begrote omvang in 2018 van € 966.000. De onderschrijving is ontstaan doordat eind 2018 de periode van het rijksbeleid 'onderwijsachterstanden 2012-2018' wordt afgesloten. Gedurende deze periode mochten rijksmiddelen, die in een bepaald jaar niet ingezet waren, meegenomen worden naar het volgende jaar. Hierdoor is een bedrag 'gespaard' om aangekondigde bezuinigingen op te vangen, zodat het ingezette beleid verantwoord en consistent voortgezet kon worden. De bezuiniging op de rijksbijdrage viel uiteindelijk lager uit. Hierdoor was het mogelijk om het beleid voort te zetten met als dekking de rijksmiddelen, waardoor in 2018 sprake is van een eenmalige onder uitputting op het gemeentelijk budget van € 300.000.

2. Herstel gevelplaten Erasmuscollege

Extern onderzoek heeft ernstige bouwfouten aan de buitengevels van het Erasmus College geconstateerd. Door de fout zijn de aangebrachte platen aan de buitenzijde aan het verzakken waardoor bijvoorbeeld

een van de nooduitgangen niet meer gebruikt kan worden. Om de nooddeuren te kunnen openen is een tijdelijke constructie geplaatst waarmee de veiligheid voor de scholieren is gewaarborgd.

De aannemer van de verbouwing aan het Erasmus College in 2012 is failliet gegaan. In overeenstemming met de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Zoetermeer 2014 komt herstel van bouwfouten voor rekening van de gemeente bij het niet meer kunnen verhalen op de aannemer.

Op dit moment is nog niet exact aan te geven wat de totale kosten zullen worden. Pas na aanvang van de werkzaamheden en verdere inspectie is een meer nauwkeurig bedrag te noemen en wordt een raadsvoorstel opgesteld. Vooralsnog wordt uitgegaan van extra kosten ter grootte van € 250.000.

3. Bedrijven Investeringszone Dorpsstraat

De raad heeft met Raadsbesluit nr. DOC-2017-004385 de mogelijkheid geboden om naast vastgoedeigenaren ook een gebruikerszone in te stellen. Daartoe is de gebruikers geen overeenstemming bereikt en daardoor is de Biz-zone nog niet van kracht. Dit geeft een voordeel aan de lastenkant maar een nadeel op de baten van € 80.000.

4. Lectoraat Big Data Analytics

Tijdens het Voorjaarsdebat op 26 juni 2017 heeft de raad motie 1706-63 – Lectoraat Big Data Analytics (link opnemen) aangenomen. Er is voor 2018 € 150.000 beschikbaar gesteld om samen met De Haagse Hogeschool en zo mogelijk met bedrijven, een lector voor een aantal dagen per week voor een reeks van jaren te realiseren. Op dit moment wordt gewerkt aan het instellen van een lectoraat Big Data (Analytics) in Zoetermeer. Dit is ook een van de onderwerpen waarover afspraken zijn gemaakt in de in december 2017 afgesloten samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente Zoetermeer en De Haagse Hogeschool. Er is nog geen volledige duidelijkheid over het instellen van een lectoraat op het gebied van Big Data (Analytics) dat gekoppeld kan worden aan de Big Data Innovatiehub. Er is daarom voorgesteld om de motie te verdagen tot uiterlijk 1 december 2018. Hiermee wordt ook het budget van € 150.000 niet benut in 2018, maar beoogd wordt om het budget over te hevelen naar 2019.

5. Arbeidsmarkt-regio Zuid-Holland Centraal

Binnen het Werkbedrijf Forum Zuid-Holland Centraal werken gemeenten, UWV en sociale partners regionaal samen aan de realisatie van de Banenafspraken om meer arbeid beperkten aan het werk te helpen. Hiervoor heeft de arbeidsmarktregio middelen ontvangen. De gemeenten binnen ZHC hebben samen met het UWV en de sociale partners besloten om de beschikbare gelden over meerdere jaren te besteden. Hierdoor blijft de besteding € 200.000 in 2018 achter bij de begroting, maar beoogd wordt om het budget over te hevelen naar 2019. Het budget voor de regiogelden bedraagt € 350.000

6. Participatie trajectkosten

Het re-integratie beleid is gericht op sociale activering en het begeleiden naar werk of school van werkzoekenden. De reguliere arbeidsmarkt heeft een positief effect op de arbeidskansen van de meest kansrijke werkzoekenden. De instroom is door de opleving van de economie nog iets lager dan

waar we op gerekend hadden. Het aantal bijstandsklanten daalt conform verwachting. De gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt van het klantenbestand neemt mede daardoor ook toe. Het gemiddeld aantal jaren dat klanten in de bijstand zitten is met een half jaar toegenomen. Het huidige bestand vraagt dus wel meer inspanningen in de begeleiding en/of sociale activering. Per saldo ontstaat door de bestandsdaling aan de lastenkant een voordeel van € 150.000. Het totale budget voor re-integratie bedraagt € 7.200.000.

7. ESF Arbeidstoeileiding

Als centrumgemeente ontvangt Zoetermeer ESF gelden, € 313.000, voor het project "Arbeidstoeileiding ProO-vso ZUID-HOLAND CENTRAAL II". Deze middelen hebben betrekking op de jaren 2016 tot 2017. Van dit bedrag gaat € 295.000 naar de deelnemende scholen. Voor de gemeente Zoetermeer is € 18.000 bestemd. Omdat deze subsidie nog niet in de begroting is opgenomen wordt deze nu in dit tussenbericht gemeld. Baten en lasten zijn budgettair neutraal.

8. Wet Sociale Werkvoorziening

De Wsw (Wet sociale werkvoorziening) wordt uitgevoerd (samen met Rijswijk en Leidschendam-Voorburg) door de DSW. De exploitatiebijdrage aan de DSW valt lager uit dan begroot. Voornaamste oorzaken zijn hogere besparingen op de bedrijfsvoering van DSW. Ze heeft onder andere meer omzet gemaakt en minder kosten kaderpersoneel dan verwacht.

In het bedrijfsplan van DSW was een jaarlijkse reductie van de bedrijfsvoeringskosten waaronder kaderpersoneel opgenomen. Er wordt een gedeeltelijke doorwerking naar 2019 verwacht van € 100.000. Het budget voor de bijdrage exploitatie is € 1.900.000

9. BTW teruggave re-integratie

Binnen de gemeente worden een aantal fiscale onderwerpen tegen het licht gehouden en geactualiseerd. Daaruit blijkt dat de gemeente Zoetermeer over de jaren 2013-2017 een lager bedrag aan btw heeft gecompenseerd bij het btw-compensatiefonds op het re-integratie-dossier dan landelijk gebruikelijk is. De omvang van deze btw-teruggave wordt op basis van de huidige inzichten gesteld op € 1,1 mln.

10. Armoedebelief en Schuldhulpverlening

Voor noodzakelijke kosten voor levensonderhoud (zoals de inrichting van een nieuwe woning) voor mensen met beperkte financiële middelen kan een beroep gedaan worden op bijzondere bijstand. Het aantal mensen dat hier een beroep op gedaan heeft is lager dan ingeschat bij de begroting. De belangrijkste oorzaak is de lagere instroom vergunninghouders (voormalig vluchtelingen uit onder meer Syrië en Eritrea) in vergelijking met voorgaande jaren. Het voordeel is € 140.000. Het budget voor individuele verstrekkingen bedraagt € 3.000.000.

11. Zoetermeerpas

Met de ZoetermeerPas kunnen mensen met een laag inkomen korting krijgen op verschillende activiteiten zoals sport, cultuur en dagjes uit. Er worden over het algemeen meer cheques ingeleverd dan vorig jaar en van de nieuwe (kind)regeling wordt meer gebruik gemaakt dan van te voren is geschat. Daardoor vallen de kosten € 180.000 hoger uit. Het budget voor de Zoetermeerpas bedraagt € 1.200.000.

12. Dubieuze debiteuren

Er is voor een bedrag van € 569.000 meer aan vorderingen opgelegd dan begroot. De opgelegde bijstandsvorderingen zijn naar verwachting niet volledig inbaar (er wordt geïnd naar draagkracht van de ontvanger). Om dit risico af te dekken bestaat een voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren. Om deze op peil te houden is een toevoeging van € 777.000 noodzakelijk.

13. Uitkeringen inkomensverstrekkingen (BUIG)

De gemeente verstrekt uitkeringen en ontvangt hiervoor van het Rijk een specifieke uitkering. De verwachte specifieke uitkering van het Rijk is € 1,278 mln. hoger dan begroot, hiervan is € 445.000 reeds gemeld in het Eerste Tussenbericht, waardoor een extra voordeel van € 833.000 ontstaat. Dit voordeel houdt verband met het eerder dan verwacht door het Rijk vergoeden van de kosten van bijstandsuitkeringen aan vergunninghouders. Hiervoor wordt door het Rijk € 118 miljoen beschikbaar gesteld. De totale omvang van de specifieke uitkering bedraagt ruim € 44 mln.

14. Personeelskosten

De personeelskosten met betrekking tot participatie (inkomensverstrekking, armoedebestrijding en participatietrajecten) inclusief inhuurkosten overschrijden het budget naar verwachting met € 150.000. Deze overschrijding is voor een groot deel het gevolg van extra inhuur in verband met het hoge ziekteverzuim.

Bijsturingsmaatregelen

In verband met de in het Tussenbericht opgenomen verwachte rekeningresultaat, is gezocht naar maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden. Voor programma 1 heeft dit geleid tot de volgende bijsturingsmaatregel:

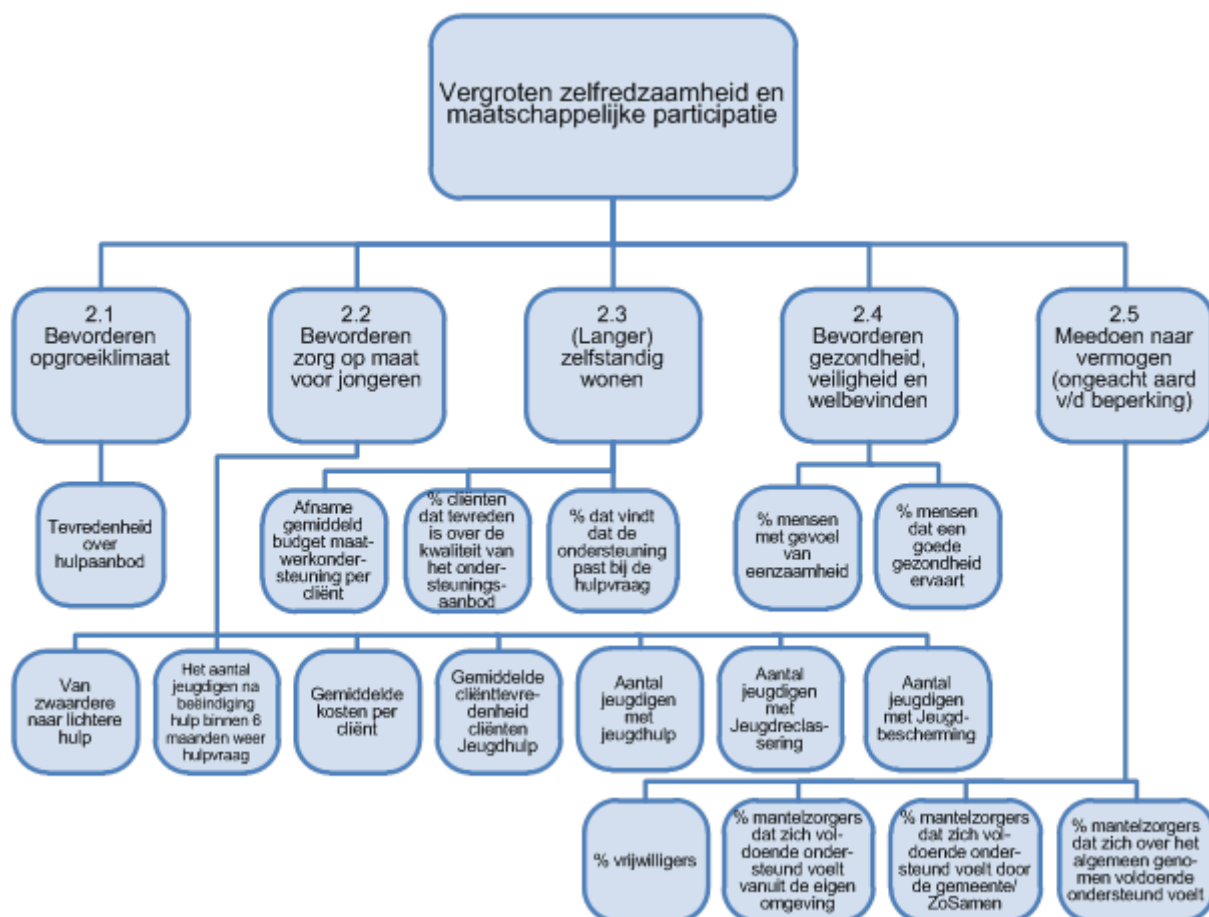
Nr.	Doel- stelling	Onderwerp	Bijsturing 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	1.6	Rijksmiddelen schudhulpverlening	170	V	E

Toelichting

1. Rijksmiddelen schudhulpverlening

Er zijn eenmalig extra middelen ontvangen om acties in kader van armoedebeleid te ondersteunen. Deze middelen worden deels gebruikt voordekking voor een aantal bestaande maatregelen voor armoede en schudhulpverlening. Hierdoor kan het beroep op de gemeentelijke budget in 2018 worden beperkt.

Programma 2. Samen leven en ondersteunen

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	2.2	Jeugdhulp Zorg In Natura	-3.690	N	M
2	2.2	Actieplan: Praktijk Ondersteuner Huisarts	-1.948 +478	N V	M M
3	2.2	Actieplan Jeugdhulp: BC Doorzorg	-336 +36	N V	M M
4	2.2	Actieplan Jeugdhulp: BC Daling kostprijs	-1.370	N	M
5	2.2	Actieplan: Versterken informatiepositie	0	N	M
6	2.2	PGB Jeugdwet Ambulante Jeugdhulp	200 -200	V N	M M
7	2.2	Veilig Thuis	-219	N	M

8	2.2	Personeelskosten	-249	N	E
9	2.3	Huishoudelijke hulp	218	V	E
10	2.3	Hulpmiddelen en ondersteuning	-112	N	M
11	2.3	Ondersteuning thuis	74	V	E/M
12	2.3	Wmo overig	336	V	E
13	2.3	Regiotaxi	234	V	E
14	2.3	Personeelskosten	-115	N	E
15		Uitgaven compassie/dekking potje van de raad	-20	N	E
Saldo programma 2			-6.683	N	

Toelichting

1. Jeugdhulp Zorg in Natura

Het beschikbare jeugdhulpbudget voor 2018 van € 31,7 mln. (exclusief de bezuinigingstaakstelling van € 4,1 mln.), blijkt niet toereikend voor alle jeugdigen in Zoetermeer. In het Eerste Tussenbericht is al een overschrijding van € 2,2 mln. vermeld. De verwachting is dat de overschrijding verder zal oplopen met € 3,7 mln. in 2018.

De verklaring voor het oplopen van de kosten is divers. Meerdere factoren zijn hierop van invloed, die niet allemaal in euro's zijn uit te drukken:

- De gemiddelde kostprijs per traject stijgt in het ambulante perceel (o.a. dagbehandeling). Dit wordt onder andere veroorzaakt door een stijging in de jeugdhulptarieven na de harmonisatie van de producten in de inkoop 2018.
- Geconstateerd kan worden dat de trajecten intensiever zijn en er meer uren per traject worden ingezet dan voorheen.
- Er is sprake van een lichte groei in het aantal jeugdigen in het hoog specialistische perceel.
- Een relatief kleine groep cliënten met een zware zorgvraag is verantwoordelijk voor een groot deel van de gemaakte kosten.
- Er wordt veel zorg gelijktijdig ingezet vanuit onder andere de Gecertificeerde Instellingen, die wettelijk bevoegd zijn om te verwijzen naar jeugdhulp.
- Er is sprake van een toename van het jeugdhulpgebruik na aanscherping van de toelatingscriteria van de WLZ.

2. Actieplan Jeugdhulp Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH)

De insteek van deze businesscase is dat de huisartsen, als wettelijk verwijzer, meer ondersteuning krijgen bij het bepalen van passend aanbod voor jeugdhulp door middel van een praktijkondersteuner huisarts (POH). De kosteninvestering die is gedaan (en daarmee het aantal uren dat is ingezet), is aanzienlijk lager dan in het Actieplan is opgenomen. De inzet komt uit op ongeveer 5,5 fte in het derde kwartaal 2018 ten opzichte van de 12,2 fte die was begroot. Een van de oorzaken hiervoor ligt in het feit dat het creëren van draagvlak bij alle huisartsen meer tijd in beslag heeft genomen dan beoogd. Een andere reden is dat er per POH-jeugd meer kinderen kunnen worden behandeld dan verwacht was, omdat het aantal consulten per jeugdige lager was dan verwacht (gemiddeld 2,7 consulten in plaats van 5). Uiteindelijk heeft dit proces er wel toe geleid dat alle 52 huisartsenpraktijken inmiddels met een POH-jeugd werken. Naast de investering in POH is er ook geïnvesteerd in schoolmaatschappelijk werk op het voortgezet onderwijs.

Ondanks dat er al een afname van het daadwerkelijk aantal verwijzingen voor 2018 zichtbaar is, is de verwachte kostenbesparing € 400.000 in plaats van € 2,3 mln.

3. Actieplan Jeugdhulp Businesscase Doorzorg

De businesscase Doorzorg is ontstaan met als doelstelling terugval in de gespecialiseerde jeugdhulp te voorkomen. Doorzorg heeft helaas niet het beoogde effect bereikt. Dit betekent dat de kostenbesparing van € 336.000 in 2018 geheel niet gerealiseerd wordt. Dit komt onder meer, doordat slechts 20% van de beoogde 130 gezinnen is bereikt. Het investeringsbudget van € 186.000 is gedeeltelijk niet ingezet.

4. Actieplan Jeugdhulp Businesscase Sturen op kwaliteit door middel van doelrealisatie en contactmanagement (daling kostprijs)

Vanuit het lokale contractmanagement streeft de gemeente Zoetermeer samen met jeugdhulpaanbieders naar een reductie van de gemiddelde kostprijs van 5% per kind in de ambulante en residentiële jeugdhulp. Dit voornemen is niet in de contracten met de jeugdhulpaanbieders opgenomen.

Het is duidelijk geworden dat de besparing van bijna € 1,4 mln. niet behaald zal worden. Dit heeft te maken met o.a. de volgende factoren die op elkaar inspelen:

- Stijging van tarieven na harmonisatie van de producten in de inkoop van 2018-2019;
- Groei in het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp;
- Toename in het ingezette aantal uren per traject;
- Inzet van duurdere producten.

Sturen middels een reductie van de kostprijs is een door de zorgverzekeraar beproefde methode. De gemeente bezint zich op de vraag op welke wijze de sturing op prijs in de komende aanbesteding vorm kan worden gegeven. Dit is een van de mogelijke beheermogelijkheden die door de ingestelde taskforce wordt onderzocht.

5. Actieplan Jeugdhulp Sturen op standaardiseren en verbeteren van de informatiepositie

Tot 2015 kende de jeugdhulp drie verschillende financieringsstromen; de jeugd- en opvoedhulp, de GGZ en de AWBZ. Alle drie hadden eigen producten met daarbij behorende tarieven. De tarieven zijn geharmoniseerd en de effecten hiervan zijn negatiever dan verwacht. Door stijging van een aantal tarieven is sprake van een toename van de uitgaven. Hiermee is de vanaf 2019 geraamde opbrengst van deze business case niet realistisch.

6. PGB Jeugdwet/Ambulante Jeugdhulp

Het persoonsgebonden budget (PGB) is bedoeld voor het zelf inkopen van jeugdhulp. De gemeente (JGH) kent het PGB voor jeugdhulp toe en de SVB betaalt de hulpverlener uit het PGB-budget. 2018 laat een onderbesteding zien van € 446.000,- op het totale budget van € 2 miljoen. De onderbesteding valt enerzijds te verklaren doordat er minder vraag is naar een PGB, anderzijds is JGH beter in staat om de passende hulp in te zetten in de vorm van Zorg In Natura. In het Eerste Tussenbericht is al een voordeel van € 246.000 gemeld.

7. Veilig Thuis

Door meer alertheid van bijvoorbeeld de politie, wordt in de hele regio Haaglanden een toenemend aantal vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld bij Veilig Thuis. Eerder is al vastgesteld dat de instroom in 2017 t.o.v. 2016 met bijna 500 meldingen en bijna 770 adviezen is gestegen. Het aantal meldingen in 2018 ten opzichte van 2017 valt nog hoger uit. Hiervoor wordt structureel een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten gevraagd. Dit betekent dat het in het Eerste Tussenbericht gemelde voordeel van € 219.000 wordt terug gedraaid. Het totale budget bedraagt € 1,2 mln.

8. Personeelskosten Jeugd en gezinshulp

De personeelskosten voor jeugd en gezinshulp inclusief kosten inhuur overschrijden het budget naar verwachting met € 249.000. Deze overschrijding is voor een deel het gevolg van de inhuur van tijdelijke krachten om de wachtlijsten jeugd- en gezinshulp in te lopen.

9. Huishoudelijke hulp

Huishoudelijke hulp wordt ingezet voor inwoners die niet meer in staat zijn huishoudelijk werk te verrichten. Ten opzichte van de begroting is er een voordeel van € 218.000. De prognose laat zien dat de uitgaven uitkomen op het niveau van de jaarrekening 2017 en dat er geen sprake is van verdere stijging. Het budget voor de huishoudelijke hulp in natura bedraagt € 8 mln.

10. Hulpmiddelen en ondersteuning

Een hulpmiddel is een roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie te verminderen of weg te nemen. Het contract met de leverancier van rolstoelen en scootmobielen is per 1 juli 2017 afgelopen en per 1 maart 2018 is een nieuw contract ingegaan met een andere leverancier. Voor de tussenliggende periode zijn tijdelijke afspraken gemaakt met de leverancier over het leveren en onderhouden van hulpmiddelen. De onderhoudskosten aan hulpmiddelen vallen daardoor € 73.000 hoger uit. Het budget voor onderhoud bedraagt € 817.000.

Woningaanpassingen worden ingezet als inwoners vanwege een handicap beperkingen ondervinden bij het normale gebruik van de woning. De lasten voor woningaanpassingen vallen inclusief onderhoud € 39.000 hoger uit. De lasten voor aanpassingen zijn afhankelijk van het aantal aanpassingen en de kosten van een aanpassing. Er zijn dit jaar veel woningaanpassingen en ook een aantal relatief dure aanpassingen. Het budget voor woningaanpassingen bedraagt € 789.000.

11. Ondersteuning thuis

Begeleiding is er op gericht dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en participeren. Het aantal klanten en het aantal uren begeleiding stijgt ook in 2018. Op basis van de huidige declaraties is er een voordeel van € 185.000 op de begroting. Het budget voor begeleiding bedraagt € 4.600.000.

Kortdurend verblijf is logeeropvang, met als doel ontlasten van de mantelzorger. Van het kortdurend verblijf wordt minder gebruik gemaakt dan begroot. Het voordeel is € 47.000. Het budget voor kortdurend verblijf bedraagt € 155.000.

Persoonlijke verzorging betreft het ondersteunen of overnemen van de lichamelijke verzorging bij mensen met een aandoening of beperking. Een onderdeel hiervan is de maaltijdverzorging. Daarbij gaat het om het klaarzetten/opdienen van de maaltijd en indien nodig toezien op inname. Het aantal verstrekte uren voor maaltijdverstrekking valt lager uit en laat een voordeel zien van € 35.000. Het budget voor persoonlijke verzorging bedraagt € 326.000.

WMO begeleiding, huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging en verblijf kan verstrekt worden in natura, maar kan ook via Persoonsgebondenbudgetten (PGB's). De verwachting is dat er € 193.000 meer zal worden uitgegeven dan geraamd. Het budget voor PGB bedraagt € 1.409.000.

12. Wmo overig

In de begroting is rekening gehouden met een betaling aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor hun bedrijfsvoeringskosten inzake het verstrekken van PGB's. Deze betaling vindt echter plaats door een verrekening met de Algemene Uitkering Gemeentefonds (programma OAD), waardoor programma 2 een voordeel heeft van € 181.000.

Een reservering ten behoeve van het geheel van de WMO van € 155.000 kan vrijvallen.

13. Regiotaxi

De regiotaxi is vervoer van deur-tot-deur en wordt ingezet voor inwoners die een beperking hebben m.b.t. vervoer. Het voordeel wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een hogere Brede Doeluitkering voor het regiovervoer vanwege herverdeling niet bestede BDU binnen de regio van € 231.000. het totale budget voor de regiotaxi bedraagt € 857.000.

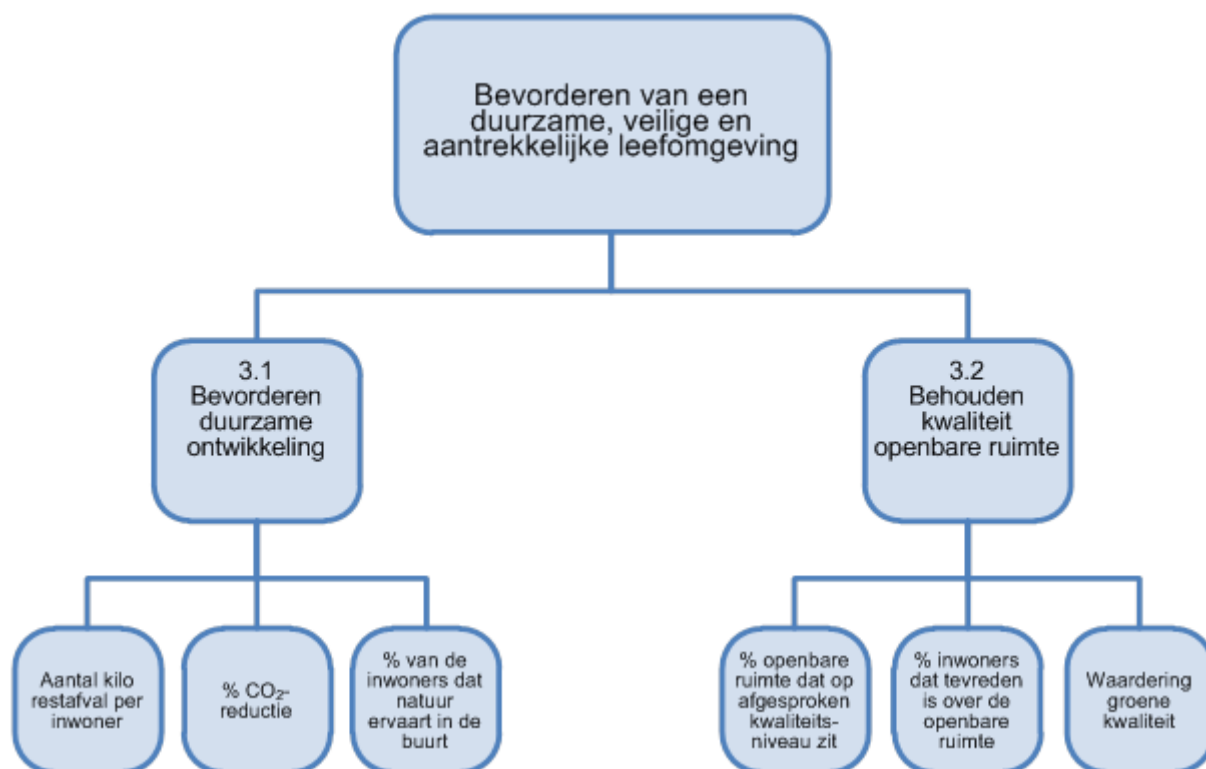
14. Personeelskosten WMO

De personeelskosten voor WMO inclusief de inhuurkosten overschrijden het budget naar verwachting met € 115.000. Deze overschrijding is het gevolg van de inhuur van tijdelijke krachten om de wachtlijsten van WMO-individueel niet te laten groeien en voor een deel in te lopen.

15. Handvest voor Compassie

Ter uitvoering van motie Ondertekening Handvest voor Compassie (1806-74) wordt, ten laste van het potje van de Raad, maximaal € 20.000 beschikbaar gesteld aan het InterLevensbeschouwelijk Overleg Zoetermeer (ILOZ) om samen met anderen van Zoetermeer een stad van compassie te maken.

Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	3.1	Motie Natuurontwikkeling Zoetermeerse Plas	50	V	E
2	3.1	Duurzaam en Groen, onderdeel Groen	380	V	E
3	3.1	Minder inkomsten oud papier en textiel	-200	N	E
4	3.1	Terugontvangen afvalstoffenbelasting en lagere kosten afvalinzameling	164	V	E
5	3.2	Parkeren	-100	N	E
6	3.2	Baggeren	200	V	E
7	3.2	Personeelskosten en uitbesteed werk	-500	N	M
8	3.2	Dagelijks onderhoud Openbare verlichting	200	V	E
9	3.2	Dagelijks onderhoud Bomen	-200	N	E

10	3.2	Groot onderhoud fietsenstallingen/ parkeergarages	-179 179	N V	E
Saldo programma 3			-6	N	

Toelichting

1. Motie Natuurontwikkeling Zoetermeerse plas

Vanuit de motie 1706-12 'Natuurontwikkeling Zoetermeerse plas' is € 50.000,- in de begroting 2018 opgenomen. Het budget wordt aangewend in de vorm van een aandeel in het project moerasparels. Het totale budget voor dit project is € 275.000. In 2018 is vooral veel tijd gestoken in afstemming met o.a. lokale organisaties, organisaties als het Hoogheemraadschap Rijnland, omwonenden en belanghebbenden. Dit heeft geleid tot overeenkomsten over cofinanciering. Verwacht wordt dat de maatregelen in 2019- 2020 worden uitgevoerd. Dit levert in 2018 een voordeel van € 50.000 op, beoogd wordt om het budget over te hevelen naar 2019.

2. Duurzaam en Groen

Voor het programma Duurzaam en Groen (onderdeel groen) is voor de periode 2016-2018 jaarlijks € 150.000 beschikbaar gesteld en toebedeeld aan verschillende projecten. De regionale landschapstafel Duin, Horst en Weide heeft gezamenlijk een programma vastgesteld. Zoetermeer brengt vanuit het beschikbaar gestelde groenbudget € 380.000,- in en maakt daarmee voor € 1,5 miljoen aan projecten mogelijk, zoals moerasparels bij het Noord-Aa, voltooiing fietsrondje Meerpolder en bij-vriendelijk inrichten van de recreatieve verbindingen richting de Horsten en de Duinen. De uitvoering en daarmee de besteding is vertraagd. De samenwerking verloopt positief, maar het kost meer tijd dan verwacht om op projectniveau tot uitwerkingsovereenkomsten te komen. Specifiek voor wat betreft het project Rondje Meerpolder geldt dat de ontwikkeling en aanleg van het fietspad vertraging heeft opgelopen door een complexe vergunningsprocedure bij het hoogheemraadschap. De totale afwijking is € 380.000. Besteding zal naar verwachting deels in 2019 (€ 100.000) en deels 2020 (€ 280.000) plaatsvinden. Dat geeft in 2018 een voordeel van € 380.000, beoogd wordt om het budget over te hevelen naar 2019 en 2020.

3. Minder inkomsten oud papier en textiel

De gemeente ontvangt van de verwerker een vergoeding voor oud papier en voor textiel. De marktwaarde van oud papier is de afgelopen maanden sterk gedaald, waardoor er dit jaar lagere vergoedingen voor het oud papier worden ontvangen. Begin 2018 is, na een aanbestedingsprocedure, het nieuwe contract voor de verwerking van textiel afgesloten. De vergoeding voor textiel is € 60.000 lager dan begroot. Voor 2018 is de verwachting dat er € 200.000 minder inkomsten zijn aan oud papier en textiel. In 2019 zal gekeken worden in hoeverre deze lagere inkomsten structureel zijn. In de begroting 2018 is € 555.000 aan inkomsten voor oud papier en textiel opgenomen.

4. Terugontvangen afvalstoffenbelasting en lagere kosten afvalinzameling

Over iedere ton restafval dat verbrand wordt moet afvalstoffenbelasting aan het rijk worden betaald. De verwerker van het restafval was in staat om de bodemassen met nuttige toepassing weer af te zetten. Hierdoor heeft de gemeente een deel van de betaalde verbrandingsbelasting over 2017 terug ontvangen. Dit voordeel bedraagt € 84.000. Daarnaast wordt een voordeel van € 80.000 verwacht op de afvalinzameling. Dit voordeel bestaat onder andere uit lagere kosten voor onderhoud en schade aan ondergrondse containers en uit overige kosten. In de begroting is voor deze onderdelen € 7.378.000 opgenomen.

5. Parkeren

In het centrum is er betaald parkeren op het maaiveld. Er zijn minder bedrijfsvergunningen afgenomen o.a. doordat kantoren zijn getransformeerd naar woningen. Bedrijfsvergunningen leveren meer op dan parkeervergunningen voor particulieren. Het warme weer en de verbouwingen rondom het stadhuis hebben ook invloed gehad op het parkeren en daarmee op de opbrengsten. De opbrengsten van het maaiveld parkeren zullen circa € 100.000 lager zijn dan geraamd. De totale omvang van de parkeerinkomsten bedraagt € 2,25 mln. Vooralsnog wordt uitgegaan van een eenjarig effect.

6. Baggeren

Met zowel het heemraadschap Rijnland als Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) worden op dit moment nieuwe afspraken gemaakt over het baggeren. In het laatste gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2016-2020) was al duidelijk dat er vanwege de in de Waterwet opgenomen ontvangstplicht van gemeente voor vrijkomende bagger uit zogenaamde primaire watergangen hogere kosten dan tot nu toe voor rekening van de gemeente zouden komen. Bij gelegenheid van het GRP is toen een stelpost van € 200.000 in de begroting opgenomen. Dit bedrag valt in 2018 eenmalig vrij.

Het college verwacht uiterlijk eind 2018 overeenstemming te bereiken met de hoogheemraadschappen en een beeld te hebben op de verwachte (gemiddelde) kosten per jaar. De helft van deze kosten kan worden toegerekend aan de kosten die ten grondslag liggen aan de rioolheffing. Die toerekening zal leiden tot een aanpassing van het tarief rioolheffing.

7. Personeelskosten en uitbesteed werk

De overschrijding van € 500.000 wordt veroorzaakt doordat de personeelskosten hoger zijn dan geraamd vanwege toename van werkzaamheden (begeleiding samenspraaktrajecten) en het verschil tussen de functionele schaalindeling en het feitelijke salaris. Ook uitbesteed werk met betrekking tot het doorrekenen van het beheer van het openbaar gebied leidt tot deze overschrijding.

8. Dagelijks onderhoud openbare verlichting

Het dagelijks onderhoud openbare verlichting bestaat uit het verhelpen van eenvoudige storingen (lampen herstellen) en complexere storingen (gehele straatverlichting herstellen en gevaarlijke situaties oplossen). Met de komst van de LED wordt steeds de conventionele verlichting standaard vervangen door LED-verlichting. Inmiddels zijn ongeveer 11.000 lampen vervangen door Ledverlichting en vallen de kosten lager uit dan geraamd. Dit resulteert in een voordeel van € 200.000 in 2018. Het voordeel vanaf 2019 is reeds ingeboekt. Het in 2017 toegezegde onderzoek naar de effecten van de uitbreiding van Ledverlichting in de stad is naar verwachting in het najaar van 2018 afgerond.

9. Dagelijks Onderhoud Bomen

De gemeente Zoetermeer heeft ongeveer 42.000 bomen in beheer. Het dagelijks onderhoud betreft vooral controles op veiligheid en snoeibeurten. Snoeien gebeurt in de gemeente Zoetermeer bij voorkeur zo min mogelijk om de natuurlijke vorm van de boom zoveel mogelijk te behouden. Vanwege een inhaalslag van werkzaamheden wordt een incidenteel nadeel op het dagelijks onderhoud bomen verwacht van € 200.000.

10. Groot onderhoud fietsenstallingen/ Parkeergarages

Het groot onderhoud aan de fietsenstallingen is € 69.000 hoger dan geraamd, omdat het onderhoud aan de port cabin naar voren is gehaald door de overgang van Biesieklette naar Z-stal. Het onderhoud € 110.000 aan het dak en de vloer van de parkeergarage Osylaan is naar voren gehaald, dit om het hoofd te bieden aan de wateroverlast. De lasten worden onttrokken uit de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting.

Bijsturingsmaatregelen

In verband met de in het Tussenbericht opgenomen verwachte rekeningresultaat, is gezocht naar maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden.

Voor programma 3 heeft dit geleid tot de volgende bijsturingsmaatregelen:

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Bijsturing 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	3.1	Projecten en communicatie afvalscheiding	75	V	E
2	3.2	Temporiseren dagelijks onderhoud openbaar gebied	250	V	E

Toelichting

1. Projecten en communicatie afvalscheiding

In de begroting 2018 is een (restant) budget beschikbaar om de communicatie over het belang van afvalscheiding te ondersteunen. In afwachting van beleidsmaatregelen om afvalscheiding verder te stimuleren vindt tijdelijk minder inzet op deze communicatieprojecten plaats waardoor een incidentele kostenbesparing wordt gerealiseerd van € 75.000. In 2019 wordt de communicatie weer intensiever opgepakt.

2. Temporiseren dagelijks onderhoud openbaar gebied

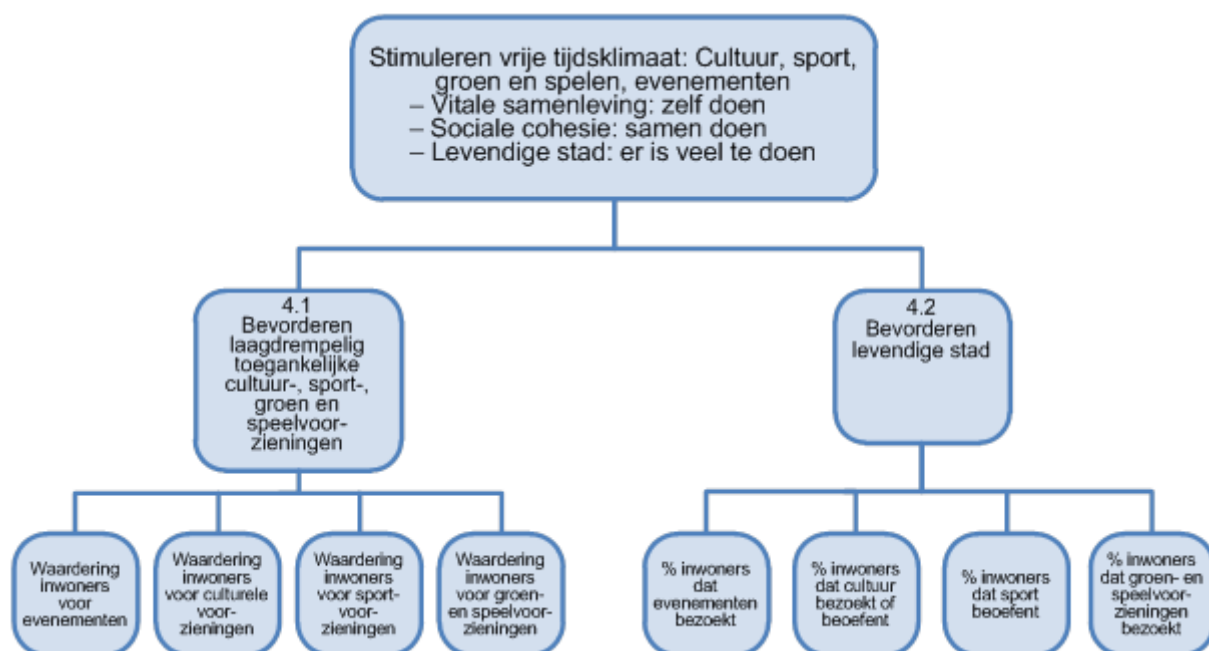
Een eenmalig uitstel van onderdelen van dagelijks onderhoud (bijv. uitstel van graffiti verwijdering) in het openbaar gebied (wegen, straatmeubilair, kunstwerken en speelvoorzieningen) is in 2018 mogelijk zonder dat sprake is van een structureel kwaliteitsverlies of directe gevolgen in het beheer en gebruik. Deze maatregel leidt tot een eenmalige kostenbesparing van € 250.000.

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedrag	Toelichting onderwerp
Investerings met maatschappelijk nut: Wegen	1.000	Bij de totstandkoming van het programma wordt bepaald wat de meest efficiënte maatregel is om het kapitaalgoed in gewenste staat te houden. Daarbij wordt eerst gekeken of een groot onderhoudsmaatregel volstaat conform de CROW normen. In de praktijk ontstaat er een vervangingsafwijking vergeleken met de technische levensduur. Dit kan resulteren in een onderbesteding op het groot onderhoud en een overschrijding op de investeringsbudgetten. Hierdoor zal in 2018 € 1 mln. meer worden uitgegeven aan investeringen in het wegennetwerk.
Vervangingsinvestering tractiemiddelen	1.800	Vanwege de goede staat van de voertuigen en de langere voorbereidingstijd voor het opstellen van de wagenparkscan wordt de vervanging van de tractie uitgesteld naar 2019. Dit houdt in dat het vervangingskrediet van € 1,8 miljoen niet wordt uitgegeven dit jaar. De hieruit voortvloeiende eenmalige lagere kosten voor rente en aflossing in 2019 worden betrokken bij het tarief afvalstoffenheffing 2019.
Voorziening zwerfafval	90	De voorziening zwerfafval is in 2014 getroffen voor nog niet bestede zwerfafvalvergoedingen van Nedvang, die specifiek besteed moeten worden aan de preventie van zwerfafval door middel van gedragsbeïnvloeding en bewustwording. In 2018 zijn nieuwe projecten opgestart en diverse werkzaamheden uitgevoerd. Het voor 2018 benodigde bedrag van € 90.000 zal worden onttrokken uit de voorziening.

Programma 4. Vrije tijd

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doel-stelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	4.1	Groot onderhoud huisvesting	-256 256	N V	
2	4.1	Personeelskosten	-214	N	E
3	4.2	Monumentenzorg	-70	N	E
Saldo programma 4			-284	N	

Toelichting

1. Groot onderhoud huisvesting

Tijdens de renovatie van de kinderboerderij Buitenbeest is € 30.000 aan uitgesteld onderhoud meegenomen. Voor de kinderboerderijen aan het Belvederebos en de Burg. Middelberglaan is € 46.000 groot onderhoud naar voren gehaald in verband met snellere slijtage van de vloer. Het groot onderhoud aan het stadstheater is in 2018 € 180.000 hoger doordat het vervangen van de brandmeldinstallatie en de aanpassingen aan het dak in verband met een lekkage naar voren zijn gehaald. Hier staat een hogere onttrekking aan de reserve groot onderhoud welzijnsaccommodaties tegenover.

2. Personeelskosten

De personeelskosten overschrijden naar verwachting met circa € 214.000. Hiervan heeft € 102.000 betrekking op het zogenaamde prijseffect (salarislast is hoger dan het maximum van de functionele schaal).

3. Monumentenzorg

In 2018 is er een toename te zien aan vergunningaanvragen voor monumenten. Dit houdt in dat de kosten voor begeleiding van de Erfgoedspecialist en de kosten voor archeologisch advies zijn toegenomen. Daarnaast lopen er een aantal (zeer) complexe en langlopende dossiers rond behoud monumenten bij aanvragen tot afbraak/verbouwing. Hiervoor is naast de inzet van de

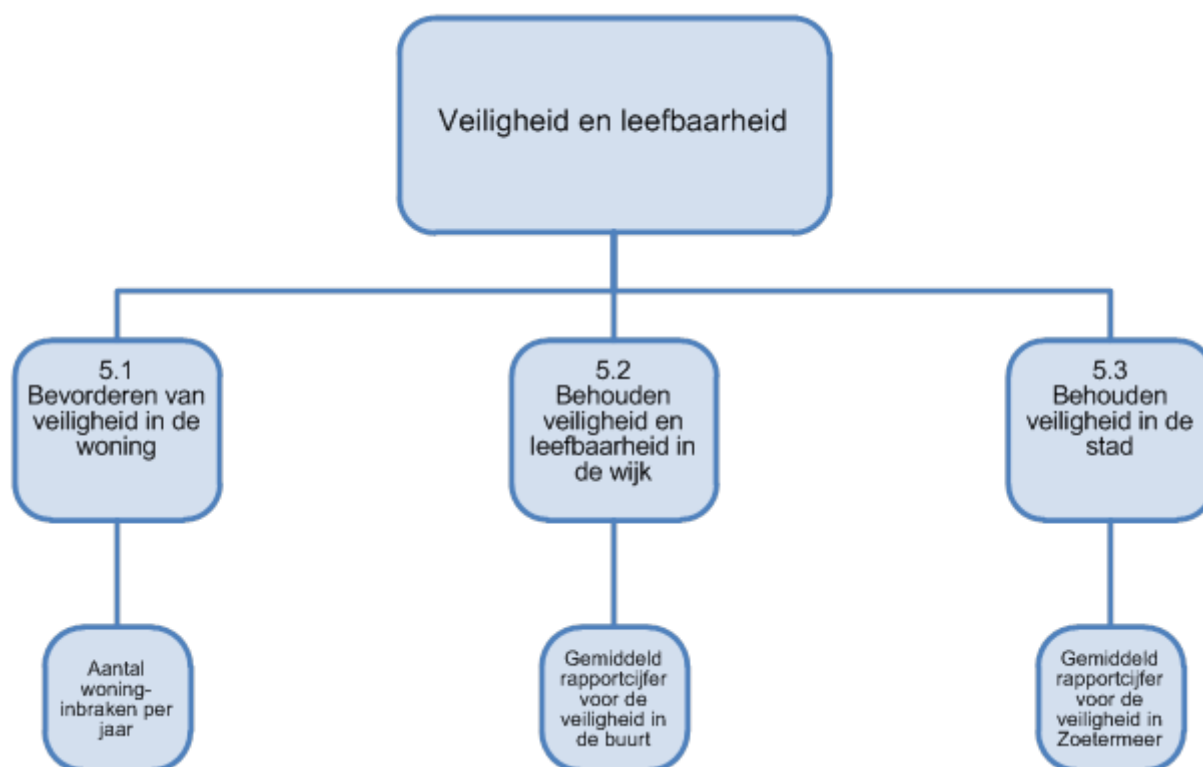
erfgoedsspecialist extra juridisch advies nodig. Dit leidt tot een overschrijding van circa € 70.000 op de totale omvang van het begrote budget voor 2018 van € 127.000.

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedrag	Toelichting onderwerp
Investering CKC	€ 232.000	<u>Tegenvallers bij verbouw</u> Verborgene gebreken, oplopende bouwkosten en gewijzigde inzichten ten aanzien van toegankelijkheid tijdens de verbouw van het CKC hebben geleid tot een overschrijding van het bouwkrediet met € 194.582. De structurele lasten (rente en afschrijving) hiervan bedragen vanaf 2019 € 8.295. Het betreft de volgende posten: • Standaard MIVA-toilet voldeed niet aan de eisen van de Toegankelijkheidsraad, aanpassing naar Zoetermeers model kostte € 20.859. • De gezamenlijke keuze van het CKC en de gemeente om een entree met openslaande deuren te realiseren voldoet niet in de praktijk voor gehandicapten, dit is ook aangegeven door de Toegankelijkheidsraad. Aanpassing naar automatische deuren was het enige alternatief en geeft ook een extra plus op de toegankelijkheid. CKC neemt hier haar verantwoordelijkheid in en betaald de helft van de kosten. De kosten voor de gemeente bedragen derhalve € 38.065. • Tijdens de verbouw bleek een aanpassing van het gebouwbeheersysteem noodzakelijk omdat tegen de verwachting in de bestaande systemen niet met de nieuwe communiceerden. Daarnaast vertoonde het gebouwbeheersysteem gebreken. De extra kosten voor vervanging van het totale gebouwbeheersysteem bedragen € 77.400. • Door bovenstaande aanpassingen moesten er extra legeskosten, project en advieskosten worden gemaakt. Daarnaast was sprake van prijsstijgingen als gevolg van marktwerking gedurende de looptijd van het project vanaf 2015. De kosten bedragen € 58.258. Daarnaast was er altijd al een probleem met de riolering van het CKC maar een duidelijke oorzaak kon niet worden gevonden, tijdens de verbouwing werd pas goed duidelijk wat het probleem was. Er was sprake van een bouwfout die niet kon worden verhaald op de bouwer, daar die failliet is gegaan. Het herstel kostte € 37.418, deze kosten komen ten laste van het begrotingssaldo.

Programma 5. Veiligheid

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	5.2	Cameratoezicht Dorpsstraat	25	V	E
2	5.2	Team Handhaving Boa's	-137	N	E
3	5.3	Handhavingsjuristen WABO en APV	-270	N	E
Saldo programma 5			-382	N	

Toelichting

Cameratoezicht Dorpsstraat

In november 2017 heeft de raad motie 1711-29 aangenomen: "Een eenmalige bijdrage van € 25.000 te verstrekken aan de initiatiefnemers van de Coöperatie Dorpsstraat Plezierig Authentiek U.A. ten behoeve van de uitvoering van voornoemd initiatief en dit te dekken uit het potje van de raad." In juli 2018 bent u erover geïnformeerd dat de initiatiefnemers hebben besloten om hun activiteiten voor plaatsing van cameratoezicht in de Dorpsstraat te beëindigen, omdat het oorspronkelijke plan juridisch niet haalbaar bleek te zijn. Dit betekent dat de beschikbaar gestelde bijdrage van € 25.000 niet wordt besteed.

Materiaalkosten en personele kosten BOA's

De door de gemeente aangeschafte portofoons werken door een technisch mankement niet. Om veiligheidsredenen zijn er tijdelijk portofoons gehuurd. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor huisvesting, opleidingen en aanschaf van materialen zoals handhelds en kleding. Het totale budget is € 1,3 miljoen. De verwachte overschrijding is € 137.000.

Handhavingsjuristen WABO en APV

Op de WABO en APV dossiers is extra capaciteit ingezet bij de handhavingsjuristen om het aantal aanvragen en meldingen af te handelen. Via de meldeskomen extra klachten binnen die beslag leggen op de personele capaciteit. Daarnaast wordt ingezet op het lokaliseren en opruimen van hennepplantages. Naast het strafrechtelijke traject wordt ook handhavend opgetreden op grond van het bestuursrecht. Verder is vanwege de krapte op de arbeidsmarkt het nog niet gelukt om de vacature in te vullen. Het personele budget is € 531.000. Het verwachte nadelige resultaat is € 270.000.

Bijsturingsmaatregelen

In verband met de in het Tussenbericht opgenomen verwachte rekeningresultaat, is gezocht naar maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden.

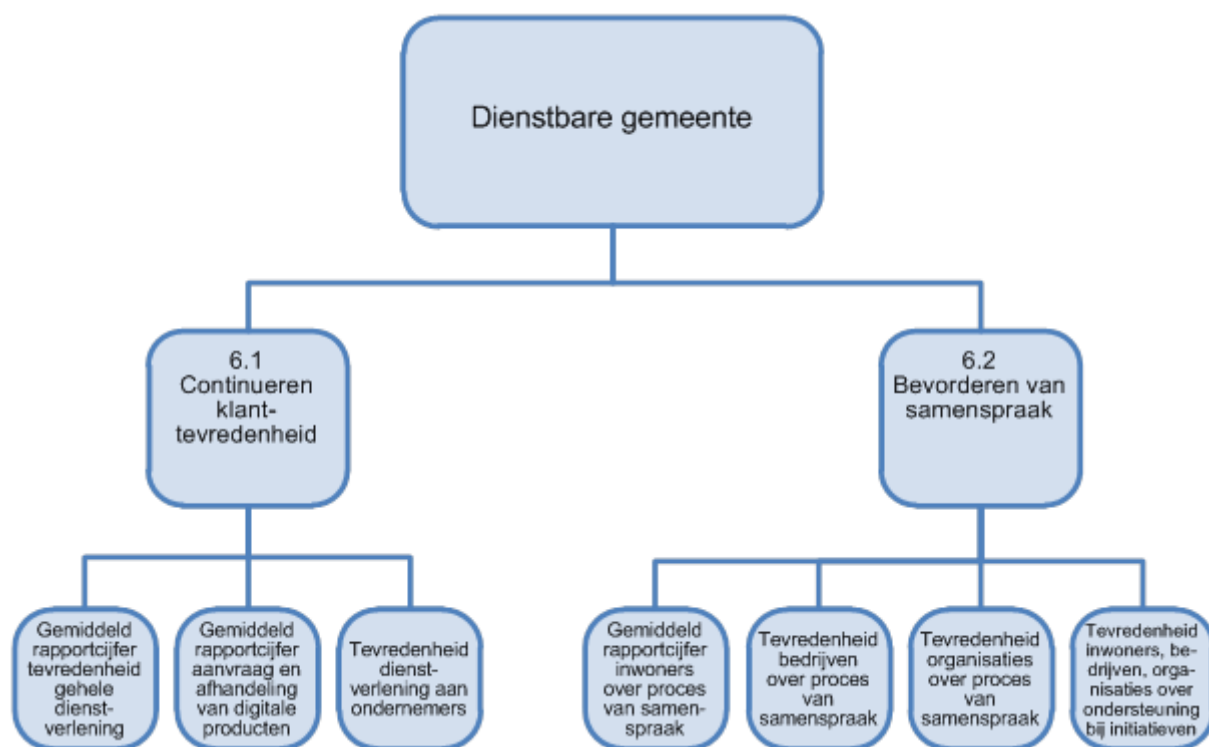
Voor programma 5 heeft dit geleid tot de volgende bijsturingsmaatregel:

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Bijsturing 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	5.2	Niet uitvoeren project "Alleen Jij Bepaalt"	30	V	E

1. Niet uitvoeren project "Alleen jij bepaalt".

'Alleen jij bepaalt wie je bent' (AJB) heeft als doel het voorkomen en het verminderen van de ontwikkeling van overlastgevend en/of delinquent gedrag door de inzet van sport. Het budget bedraagt € 30.000 en is afkomstig van aanpak Buytenwegh en aanpak Meerzicht. Er is al een aanpak voor problematische jeugd en er zijn sportfunctionarissen om de jongeren te bewegen richting sport. Gelet hierop is er geen risico als dit project geen doorgang zal vinden.

Programma 6. Dienstverlening en samenspraak

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	6.1	Zaakgericht werken	-240	N	E
2	6.1	Vrijval BRP en Midoffice	240	V	E
3	6.1	Vorbereiding omgevingswet	415	V	E
4	6.1	Uitgaven personele capaciteit wabo en toezicht	-200	N	M
5	6.1	Inkomsten bouwleges	100	V	M
6	nvt	taakstelling arbeidsvoorwaarden	-200	N	E
7	nvt	potje van de raad	20	V	E
Saldo programma 6			135	V	

Toelichting

1. Zaakgericht werken

Zaakgericht werken is een procesgeoriënteerde manier van werken. Dit betekent voor de inwoner of ondernemer dat zij op een transparante, klantgerichte en betrouwbare manier contact krijgen met de gemeente. De gemeente heeft statusinformatie, inzicht in doorlooptijden en kan sturen op termijnen. De overschrijding is ontstaan doordat de oorspronkelijke planning van de projecten Zaakgericht werken en Digitaliseren Post versneld in uitvoering zijn genomen naar aanleiding van de door het college geuite zorg over zoekgeraakte poststukken. De extra kosten die hiermee zijn gemoeid zullen naar verwachting ca. €240.000 bedragen.

2. Vrijval kapitaallasten Midoffice en BRP

De softwaresystemen van het Midoffice en BRP (basisregistratie personen) zijn aan vervanging toe. De vervanging van deze ICT-systemen is uitgesteld tot 2019/2020 omdat ICT-personeel in 2018

ingezet is voor het nieuwe stadhuis en zaakgericht werken. Hierdoor vallen de kapitaallasten (Midoffice €140.000 en BRP €100.000) vrij. Dit betreft het gehele vervangingsbudget voor deze systemen. Vooralnog wordt uitgegaan van een onderschrijding in 2018 en 2019.

3. Voorbereidingskosten Omgevingswet

Voor de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet is in 2018 € 900.000 in de begroting opgenomen.

Het rijk heeft medio 2017 de invoeringsdatum (inwerkingtreding) van de nieuwe Omgevingswet vertraagd en uitgesteld van 1 juli 2019 naar 1 januari 2021. Dit uitstel heeft als gevolg dat een deel van de werkzaamheden later in de tijd zullen plaatsvinden. Dit geldt met name voor activiteiten van de ontwikkellijnen Informatisering, Inhoud en Sturing en Bestuurlijke Samenwerking. Hierdoor resteert een voordeel op het budget voorbereidingskosten Omgevingswet. Dit levert voor 2018 (in totaal) een eenmalig voordeel op van € 415.000, beoogd wordt om het budget over te hevelen naar 2020.

4. Uitgaven personele capaciteit Wabo en toezicht

Bij vergunningverlening en bouwinspectie is extra capaciteit noodzakelijk om de werkvoorraad af te handelen en om te voorkomen dat vergunningen van rechtswege worden verleend. De stijging is zowel zichtbaar in het aantal aanvragen, de complexiteit van de aanvragen als in het aantal afwijkingsprocedures. Er wordt ingehuurd op vergunningverlening, juristen Wabo, toezichthouders en interne adviseurs. Het budget bij Wabo en toezicht is € 1,6 miljoen. Bij het eerste tussenbericht is een overschrijding gemeld van € 680.000. Dit nadeel is gestegen met € 200.000 naar € 880.000.

5. Inkomsten bouwleges

Op basis van de stijging van aantal aanvragen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar wordt een extra opbrengst verwacht van € 100.000. Het budget is € 1,4 miljoen. Bij het eerste tussenbericht is een positief resultaat van € 680.000 gemeld. Naar verwachting komt het voordelig resultaat uit op € 780.000.

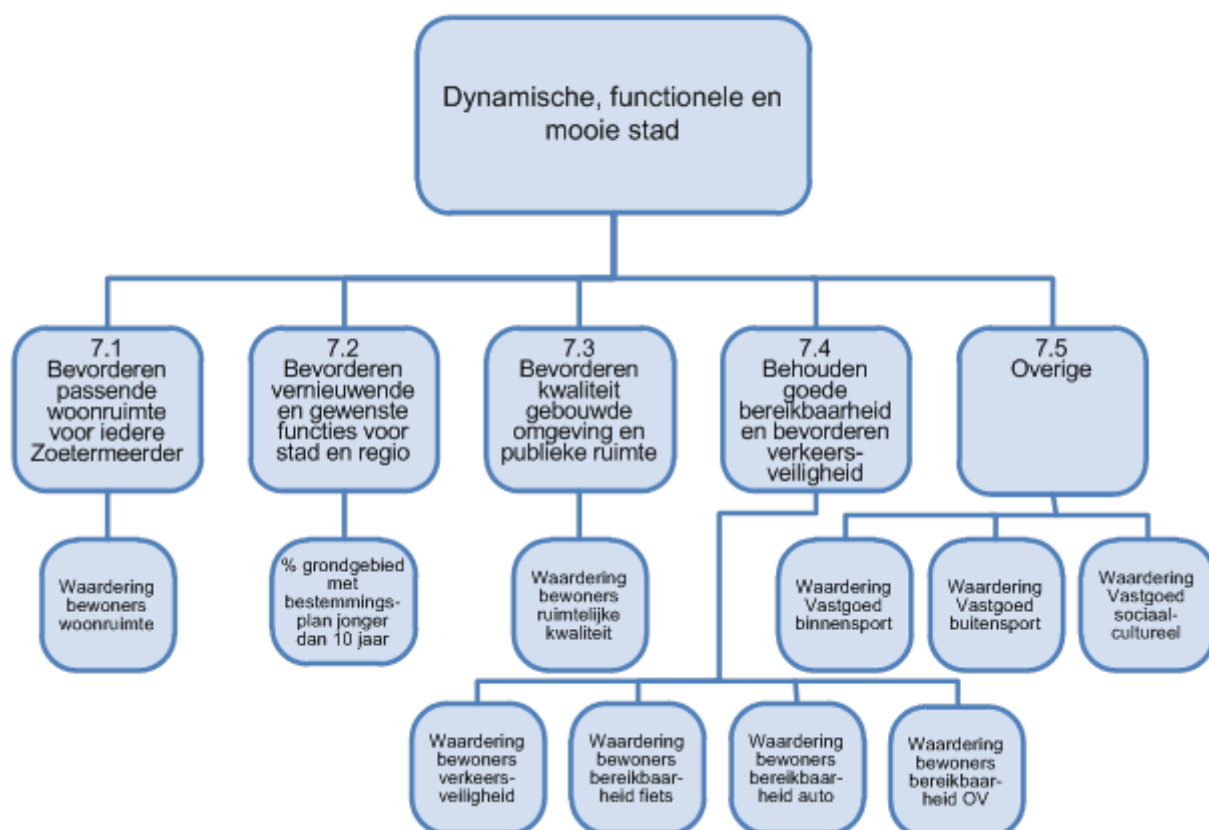
6. Taakstelling arbeidsvoorwaarden

Door aanpassing in de arbeidsvoorwaarden gaat het budget voor de loonkosten op de verschillende programma's naar beneden. Per saldo is dit nadeel opgenomen op programma 6. De vertaling naar de andere programma's heeft nog niet plaatsgevonden. Deze € 200.000 wordt gedekt door vrijvallende middelen op OAD.

7. Potje van de Raad

Bij de behandeling van de Perspectiefnota is motie 1806-71 Compassie aangenomen. Deze motie leidt tot een last van € 20.000 in de begroting op programma 2, te dekken uit het potje van de raad. Hiermee is het potje van de raad voor 2018 volledig gebruikt.

Programma 7. Inrichting van de stad

Beleidsmatige afwijkingen

Palenstein

De grondexploitatie wordt naar aanleiding van ervaringen bij het bouwrijpmaken van onderhanden deelgebieden geactualiseerd. In najaar zal hiertoe een afzonderlijk raadsvoorstel worden voorgelegd.

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	7.1	Startersleningen	-115	N	M
2	7.1	Verplaatsing bewoners Oude gemaal	275 -275	V N	E
3	7.2	Bewegwijzering Binnenstad en verbinding Woonhart met stadshart	122 -122	V N	E
4	7.2	Beeldende kunst Entree	180 -180	V N	E
5	7.2	Binnenstad toekomstvisie Dorpsstraat	126 -126	V N	E
6	7.2	Gemeentelijke eigendommen	-160 445	N V	E
7	7.2	Voorziening Markt 10	200 -200	V N	E
8	7.2	Verwachte opbrengst benzineverkooppunt	1.400	V	E
9	7.3	Woonvisie	250	V	E

10	7.3	Ruimtelijk beleid	-100	N	M
11	7.3	Buitenruimte woonwagenlocatie Bleiswijkseweg	75	V	E
12	7.3	Vorrangsverklaringen	-90	N	M
13	7.4	Activiteiten Verkeer	-75	N	E
14	7.5	personeelskosten	-455	N	E
15	7.5	Groot onderhoud huisvesting	-55 55	N V	E
Saldo programma 7			1.175	V	

Toelichting

1. Startersleningen

De gemeente heeft voor specifieke doelgroepen ter stimulering van de woningmarkt van 2007 t/m 2016 startersleningen verstrekt. De ontvangers van deze leningen behoren drie jaar na verstrekking rente en aflossing te betalen. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in hun individuele overeenkomst en zijn in totaal opgenomen in de begroting. Voor 2018 bedraagt dit voor rente ca. € 470.000. Een deel van de starters lost anders (extra aflossing of juist niet) af (en betaalt rente) dan in hun aflossingsschema staat of heeft een verlenging gekregen van de aflossingsvrije en renteloze periode. Hierdoor ontstaan er faseringsverschillen ten opzichte van het oorspronkelijke contract en de begroting. Dit levert een nadeel op van € 115.000.

2. Verplaatsing Bewoners Oude Gemaal

In de programmabegroting 2018 is € 279.000 (oorspronkelijk budget € 300.000) beschikbaar gesteld voor 'ontmanteling en verplaatsing van de bewoners oude gemaal'. Dit is gedekt vanuit een bijdrage van de reserve investeringsfonds (Rif). Hoewel inspanningen erop gericht zijn dit in 2018 uit te voeren is de verwachting dat, nu er een juridisch traject is opgestart, de daadwerkelijke ontmanteling en de verplaatsing na 2018 zullen worden uitgevoerd. Dat houdt in dat het budget van € 279.000 in 2019 wordt uitgegeven.

3. Bewegwijzering Binnenstad en verbinding Woonhart met stadshart

Voor het Uitvoeringsprogramma Visie Binnenstad is € 130.000 beschikbaar gesteld voor de bewegwijzering van de Binnenstad en voor een verbinding tussen het Woonhart en het Stadshart. De twee projecten hebben door gewijzigde inzichten uiteindelijk geen doorgang gevonden en vallen daardoor vrij. De kosten zouden worden gedekt door de provincie uit het investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV). Voor de herbesteding van de ISV-gelden wordt een raadsvoorstel voorbereid.

4. Beeldende kunst Entree gebied

In de begroting 2018 is € 200.000 beschikbaar gesteld voor de mogelijke terugkeer van het kunstwerk Kolossus van Rob Scholte of een ontwikkeling van kunst nabij de A12 of op een andere locatie in het Entreegebied. Het budget is behoudens voorbereidingskosten nog niet aangewend. De plannen voor dit kunstwerk zijn opgenomen in het masterplan van het programma Entree teneinde te onderzoeken of en hoe dit kunstwerk een plek kan krijgen in het entreegebied en een (of meer) mogelijk geschikte locatie(s) te indiceren. De vervolgstap is om het haalbaarheidsonderzoek uiterlijk binnen een jaar na vaststelling van het masterplan Entree af te ronden. Op basis van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek zal een voorstel tot mogelijke realisatie ter besluitvorming worden voorgelegd. Het budget wordt gedekt vanuit de reserve investeringsfonds (Rif).

5. Binnenstad Toekomstvisie Dorpsstraat

Voor de kwaliteitsverbetering van de Dorpsstraat is in 2016 met Raadsbesluit, onder 9a, nr. DOC-2016-000117 Toekomstvisie Dorpsstraat 2030 € 250.000 beschikbaar gesteld. Voor de uitvoering is nog een restant budget van € 156.000 beschikbaar. Omtrent uitvoering is ondanks intensief overleg nog geen overeenstemming bereikt en zijn er beperkt werkzaamheden verricht. De verwachting is dat dit niet op korte termijn gaat gebeuren waardoor de uitvoering waarschijnlijk niet in 2018 plaats kan vinden. Dit geeft een voordeel van € 126.000 voor 2018. De uitgaven worden gedekt vanuit een bijdrage van het Rif.

6. Gemeentelijke eigendommen

In 2018 zijn er boven op de in het Eerste Tussenbericht gemelde inkomsten nog verdere extra baten gerealiseerd vanwege incidentele grondverkoop tot een totaal van € 200.000. Daarnaast zijn er extra huuropbrengsten benzineverkooppunten en overige huur en pachtopbrengsten gerealiseerd van in totaal € 245.000. Dit geeft een voordeel van € 445.000 extra inkomsten. Hier staat door extra personele lasten een nadeel tegenover van € 160.000. Dit wordt veroorzaakt door extra inspanningen omtrent de voorbereiding en uitwerking van de incidentele opbrengsten, de invoering van de VPB-heffing voor grondexploitaties, de stroomlijning van procedures en de (blijvende) intensivering van de externe controle.

7. Voorziening Nadelige Complexen (Markt 10)

Begin 2018 is met raadsbesluit 2017-005224 herontwikkeling Markt 10 voor de sloopkosten € 800.000 beschikbaar gesteld. De sloopkosten worden geactiveerd en hier tegenover wordt een voorziening (voorziening nadelige complexen) gevormd. Door een gunstige aanbesteding van de sloop is een voordeel ontstaan van € 200.000.

Dit houdt ook in dat de te vormen voorziening met € 200.000 omlaag kan. Dit levert een voordeel op van € 200.000. De vorming van de voorziening wordt gedekt vanuit de reserve investeringsfonds (Rif).

8. Opbrengst benzineverkooppunt

Het resultaat van de inschrijving op de huurrechten van de nieuwe tankstationlocatie in Oosterheem valt fors hoger uit dan waarmee rekening is gehouden. De uitgifte van de locatie wordt verantwoord in de grondexploitatie Oosterheem. De feitelijke uitkomst van het voordeel is afhankelijk van de administratieve verwerking van dit resultaat; dit is nog onderwerp van onderzoek. Op dit moment wordt een voordeel ingeschat van € 1,4 mln.

9. Woonvisie

De raad van de gemeente heeft met het raadsbesluit bestedingsvoorstel uitvoeringsbudget woonvisie 2016-005324 is in 2016 € 460.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van diverse projecten in 2017 en 2018 in het kader van de Zoetermeerse woonvisie. Verschillende onderdelen van dit uitvoeringsprogramma waaronder 'placemaking in de wijken', 'het actieplan lokale doorstroming' en 'de prijsvraag gestapeld wonen' zijn nog niet opgestart. De redenen hiervoor zijn divers. Op het vlak van placemaking heeft zich geen initiatief voorgedaan dat zich leent voor een gemeentelijke bijdrage, ten aanzien van de maatregel(en) voor de bevordering doorstroming komt het college met een voorstel in het najaar en is er ten aanzien van de prijsvraag voor gekozen om eerst de prijsvraag van Jong BNSP te doen. Deze Jong BNSP prijsvraag loopt dit jaar. Vanuit het oogpunt van capaciteit en publiciteit (o.a. het organiseren van een tentoonstelling) verdient het de voorkeur om niet tegelijkertijd twee prijsvragen te organiseren. Dit levert een voordeel op van € 250.000.

10. Ruimtelijk Beleid

Het aantal ruimtelijke projecten in de stad is door de aantrekkende economie toegenomen. Dit uit zich onder andere in een toename van het aantal aanvragen voor vergunningen en adviezen hierover, aanvragen voor begeleiding van plannen van derden, aanvragen tot aanpassing en herziening van bestemmingsplannen en advisering over gebiedsvisies. Daarnaast blijkt ook dat diverse aanvragen complex zijn en waarvoor de inzet per dossier hoger is dan gemiddeld. Voor de werkzaamheden ruimtelijk beleid zijn extra medewerkers aangetrokken. De kosten kunnen deels worden verhaald of worden toegerekend aan projecten. De toename aan werkzaamheden leidt per saldo tot een nadeel van € 100.000.

11. Buitenruimte woonwagenlocatie Bleiswijkseweg

Voor de aanpassing van de buitenruimte op de verschillende terreinen (fysieke leefomgeving) is voor 2018 (€ 160.000) en 2019 budget € 250.000 beschikbaar gesteld. Met de gevraagde middelen wordt samen met de afzonderlijke budgetten voor coördinatie/regietaken invulling gegeven aan het woonwagendossier totdat er uitvoering is gegeven aan de herinrichting/verplaatsing van de woonwagenlocaties, het inpassen van de bedrijvigheid op de Bleiswijkseweg en het afronden van de normalisatietrajecten, en er op deze wijze een dusdanige situatie is gecreëerd dat de overdracht van alle woonwagenstandplaatsen binnen de gemeente Zoetermeer aan de Stichting woonwagenzaken (SWZ) plaats kan vinden. De verwachting is dat de inpassing van de bedrijvigheid op de Bleiswijkseweg en de herinrichting van de omliggende openbare ruimte doorloopt in 2019. Naar huidige inschatting zal daarom een bedrag van circa € 75.000 niet worden besteed. Daarom zal een bedrag van € 75.000 niet worden besteed in 2018 maar worden overgeheveld naar 2019.

12. Voorrangsverklaringen

De gemeente werkt in het kader van de beoordeling van een voorrangsverklaringen samen met de woningcorporaties. Hiertoe is een Samenwerkingsovereenkomst Woonruimteverdeling Zoetermeer afgesloten en is er een centraal loket voor de behandeling van aanvragen. In de overeenkomst zijn ook afspraken gemaakt over de kostenverdeling. De kosten van de behandeling aanvragen stijgen: steeds meer mensen vragen een gesprek aan (zonder dat dit altijd leidt tot een toekenning) en de gesprekken duren gemiddeld langer. Voor 2018 wordt een overschrijding verwacht van € 90.000.

13. Activiteiten Verkeer

De bij het ruimtelijk beleid (punt 10) genoemde toename van projecten en daarmee gepaard gaande vraag naar verkeerskundige adviezen geldt ook voor de verkeerskundigen. Ook hier geldt dat niet alles kan worden toegerekend aan projecten. In totaal wordt een nadeel verwacht van € 75.000.

14. Personeelskosten

Door de aanwezigheid van boventalligen, langdurige zieken en de daarbij noodzakelijke (veelal duurdere vervanging) en vergrijzing zijn de werkelijke loonkosten hoger dan het beschikbare personeelsbudget. In 2018 wordt het nadeel begroot op € 455.000.

15. Groot onderhoud huisvesting

Tijdens de renovatie van het stadhuis is het uitgestelde onderhoud € 55.000 aan de bestaande gebouwdelen en installaties meegenomen. Dit geeft in 2018 extra lasten die volledig zijn gedekt vanuit de reserve groot onderhoud huisvesting.

Bijsturingsmaatregelen

In verband met de in het Tussenbericht opgenomen verwachte rekeningresultaat, is gezocht naar maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden. Voor programma 7 heeft dit geleid tot de volgende bijsturingsmaatregelen:

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Bijsturing 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1		Vrijval ISV budget	146	V	E
2		Vrijval fonds Oosterheem/duurzaamheid	80	V	E

Toelichting

1. Vrijval ISV budget

Niet alle subsidiegelden voor investeringen in stedelijke vernieuwing (ISV) zijn nodig voor de ingeplande projecten. Door aanwending van de middelen voor andere fysieke projecten die de leefbaarheid van de stad ten goede komen en daarmee voldoen aan de subsidievoorwaarden kan de eigen bijdrage voor die projecten omlaag. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 146.000.

2. Vrijval fonds Oosterheem/duurzaamheid

Voor het gasloos maken van nieuwbouw woningen in de wijk Palenstein is in 2017 met raadsbesluit 2017-004625 subsidie gasloze woningen Palenstein € 80.000 beschikbaar gesteld. In het kader van de green deal voor Palenstein worden met de corporaties en Stedin afspraken gemaakt over het gasloos maken van de wijk. Dit budget is gereserveerd in de Reserve investeringsfonds (Rif). Op dit moment zijn geen concrete projecten voorhanden om dit budget te benutten. Voorgesteld wordt om de reservering in het Rif te laten vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedrag	Toelichting onderwerp
Stadhuisplein	1.200	
Sloop Markt 10	200	

In mei 2018 is per [memo](#) een overschrijding van ongeveer € 1,050 miljoen gemeld van het budget voor de herinrichting van het Stadhuisplein en de randstadrailhalte Stadhuis. Onderdeel hiervan zijn kosten voor werkzaamheden aan de perrons die noodzakelijk zijn gebleken maar niet in de initiële raming zijn opgenomen. Zoals gemeld is de gemeente in gesprek met derden om die kosten te verrekenen. In mei konden de noodzakelijke werkzaamheden echter nog niet volledig van een raming worden voorzien. Dat is nu wel het geval en de prognose is met € 150.000 verhoogd. Dat betekent dat de verwachting is dat de totale overschrijding € 1,2 miljoen zal bedragen, waarvan een bedrag van ca. € 600.000 inzet is voor het gesprek met derden. Afhankelijk van het aandeel van derden bedragen de jaarlijkse kapitaallasten gemiddeld € 35.000 tot € 70.000.

Overzicht Overhead

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	nvt	Uitbreiding college	-125	N	E
2	nvt	Tijdelijke huisvesting	-564 564	N V	E E
3	nvt	Personeelskosten	-825	N	E
4	nvt	Frictiekosten personeel	-480	N	E
5	nvt	Inzet flankerend beleid	480	V	E
Saldo Overhead			-950	N	

Toelichting

1. Uitbreiding college

Als gevolg van de uitbreiding van het aantal collegeleden nemen de loonkosten inclusief de ambtelijke ondersteuning toe met €250.000 op jaarbasis. Voor 2018 bedragen de meerkosten € 125.000. Vanaf 2019 worden de kosten opgenomen in de programmabegroting.

2. Tijdelijke huisvesting

Door de latere oplevering van de nieuwe huisvesting van het stadhuis zijn er dubbele exploitatiekosten gemaakt om de tijdelijk locaties in stand te houden. Daartegenover staat een voordeel € 564.000 aan vrijvallende afschrijvingslasten door de latere oplevering.

3. Personeelskosten

Bij de ondersteunende afdelingen zijn extra personele lasten ontstaan. In verband met de nieuwe huisvesting en een groot aanbestedingstraject zijn er pieken in de vraag op het gebied van automatisering. Ter vervanging van enkele (langdurige) zieke medewerkers is extra personeel ingehuurd. Tenslotte zijn er verschillen tussen de functionele schaalindeling en het feitelijke salaris.

4. Frictiekosten personeel

Doordat de organisatie steeds in beweging is, ontstaan er op diverse plaatsen frictiekosten door boventalligheid omdat functies overbodig worden dan wel dat medewerkers niet langer mee kunnen komen met de veranderingen. Samen met de betreffende medewerkers wordt dan gezocht naar een passende oplossing, die zowel voor de medewerker als de werkgever acceptabel is. De kosten van de personele frictiekosten bedragen in 2018 per saldo € 480.000.

5. Inzet flankerend beleid

Ten behoeve van de personele frictiekosten wordt in 2018 € 480.000 meer onttrokken uit de reserve Flankerend beleid.

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedrag	Toelichting onderwerp
Investering kantoorautomatisering	50	Vanaf juli 2018 hebben alle medewerkers in de nieuwe kantooromgeving hun werkplek. De kantoorlocaties in de toren van Zuidwaarts zijn niet meer in gebruik. Alle werkplekken zijn voorzien van standaard automatiseringsomgeving met op een aantal werkplekken, vanwege specifieke automatiseringstoepassingen zwaardere apparatuur. Als gevolg van een lichte groei in formatie en een herbeoordeling van de benodigde zwaardere apparatuur zijn 22 standaardlaptops vervangen door 22 zwaardere uitvoeringen. De aanschaf van de zwaardere laptops voor een bedrag van ca. € 50.000 is verantwoord op het kapitaalskrediet kantoorautomatisering dat daarmee wordt overschreden. De uit de aanschaf (overschrijding) voortvloeiende kapitaallasten vanaf 2019 kunnen volledig worden gedekt uit de budgetten die enerzijds samenhangen met voorziene groei van werkplekken en anderzijds de productbudgetten van de afdelingen die met de zware laptops werken. De vervangen standaardlaptops worden vanaf 2019 ingezet om de voorziene groei van werkplekken en medewerkers te voorzien van automatiseringsapparatuur.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (OAD)

Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	nvt	Algemene uitkering	-100 -1.700	N N	E E
2	nvt	Stijging lonen	720	V	E
3	nvt	Dividenduitkeringen	-360	N	E
4	nvt	Rentelasten	400 -400	V N	E E
5	nvt	Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	218	V	E
Saldo OAD			-1.222	V	

Toelichting

1. Algemene Uitkering

De gevolgen van de meicirculaire zijn doorgerekend en leiden voor het programma OAD per saldo tot een nadeel van € 100.000. Dit nadeel is samengesteld uit de volgende elementen:

- Een lagere opbrengst voor de gemeente van per saldo € 900.000. Dit nadeel wordt veroorzaakt door de negatieve aanpassing van de accressen 2017 als gevolg van de lagere rijksuitgaven. Daarnaast wordt een hogere algemene uitkering ontvangen voor taakmutaties en prijscompensatie Sociaal Domein, waartegenover (gedeeltelijk) hogere kosten van de gemeente staan.
- De prijscompensatie die ontvangen wordt in de algemene uitkering voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) van € 400.000 kan vrijvallen, omdat hiervoor al voldoende middelen op programma 1 staan opgenomen.
- Van de extra middelen die ontvangen worden voor taakmutaties valt er per saldo € 580.000 vrij. Hier tegenover staat een nadeel op programma 6 van € 200.000 (prijsverschil lonen, onderwerp arbeidsvoorwaarden).
- Een nadeel van € 180.000 op de inkomsten uit de algemene uitkering doordat de betaling aan de SVB (voor de uitvoering van de PGB's in het sociaal domein) rechtstreeks gekort wordt op de algemene uitkering. Er was in de begroting vanuit gegaan dat dit een betaling door de gemeente aan de SVB zou zijn. Op programma 2 is dan ook het voordeel gemeld.

Gevolgen septembercirculaire

In 2018 gaan de rijksuitgaven fors naar beneden. Dit betekent een lagere algemene uitkering (€ 1,4 mln) als gevolg van de "trap op trap af-systematiek". Daarnaast zijn er nog herverdeeffecten van € 300.000. Hierover bent u geïnformeerd in een afzonderlijk raadsmemo.

2. Stijging lonen

In het eerste tussenbericht en in het memo meicirculaire zijn nadelen op de loonkosten opgenomen. Deze zijn verwerkt op OAD. De werkelijk kosten komen tot uitdrukking op de verschillende programma's. Op OAD valt de reservering van de loonkosten dan ook vrij. Hier tegenover staan nadelen op lonen op verschillende programma's

3. Dividenduitkeringen

De in het 1e Tussenbericht aangegeven stijging van de dividendopbrengsten van Stedin valt € 360.000 lager uit dan eerder verwacht. Dit komt omdat het bedrijfsresultaat van Stedin sterker dan verwacht werd beïnvloed door tijdelijk hogere kosten van precario en dat op de voor dividend beschikbare winst nog wordt belast met de rente op een achtergestelde obligatielening.

4. Rentelasten

De raming van de rentelasten is geactualiseerd naar de werkelijk afgesloten leningen. Doordat de rente over leningen met een looptijd tot en met 1 - 2 jaar onder of rond de 0% ligt, worden de rentelasten lager dan in de begroting geraamd. In de begroting is rekening gehouden met een rentepercentage van 1,5% voor nieuw afgesloten lange leningen en 0,5% voor korte leningen. De werkelijke percentages liggen lager. Het voordeel zal conform de afgesproken werkwijze worden gestort in de rente-egalisatiereserve.

5. Voorziening dubieuze belastingdebiteuren

Vorig jaar is als gevolg van verwachte toename van oninbare vorderingen een extra dotatie gedaan aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Nieuwe berekeningen laten evenwel zien dat die verwachte toename uitblijft. Om die reden kan in 2018 worden volstaan met een dotatie aan de voorziening die € 218.000 lager is dan begroot.

Bijsturingsmaatregelen

In verband met de in dit Tussenbericht opgenomen hogere kosten van de jeugdzorg en het effect daarvan op het verwachte rekeningresultaat, is actief gezocht naar aanvullende maatregelen die tot minder kosten of extra dekking voor het jaar 2018 leiden. Voor het overzicht algemene dekkingsmiddelen heeft dit geleid tot de volgende bijsturingsmaatregel:

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Bijsturing 2e TB '18	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	nvt	Vrijval uit Rif voor woonservicezones	462	V	E
2	nvt	Vrijval uit Rif voor wijkontwikkeling	138	V	E
3	nvt	Vrijval risico Bleizo i.v.m. winst Hoefweg	3.400	V	E
4	nvt	Overige kleine verschillen	123	V	E

Toelichting

1. Vrijval reservering voor woonservicezones in Rif

Enige jaren geleden is er ten behoeve van de ontwikkeling van woonservicezones, in afwachting van concrete plannen daarvoor, een reservering voor de dekking van de daarmee ingeschatte kosten in de Reserve investeringsfonds (Rif) opgenomen. Van de oorspronkelijke reservering resteert een bedrag van € 462.000. Er zijn geen concrete plannen of voornemens om op deze reservering nog een beroep te doen. Voorgesteld wordt de opgenomen reservering in het Rif te laten vervallen en het daarmee gemoeide restant bedrag van € 462.000 ten gunste te brengen van de exploitatie 2018.

2. Vrijval reservering voor wijkontwikkeling in Rif

Enige jaren geleden is er ten behoeve van de opzet en uitvoering van wijkontwikkelplannen, in afwachting van concrete plannen daarvoor, een reservering voor de dekking van de daarmee ingeschatte kosten in de Reserve investeringsfonds (Rif) opgenomen. Van de oorspronkelijke reservering resteert een bedrag van € 138.000. Er zijn geen concrete plannen of voornemens om op deze reservering nog een beroep te doen. Voorgesteld wordt de reservering vrij te laten vallen uit het Rif en het daarmee gemoeide bedrag van € 138.000 ten gunste te brengen van de exploitatie 2018.

3. Vrijval risico Bleizo i.v.m. winst Hoefweg

De winstverwachting van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Hoefweg is goed. Door de GR Hoefweg is volgens de in rijksregelgeving voorgeschreven – voorzichtige - methode voor een bedrag van € 3,4 mln. tussentijds winst genomen. Die winst is als eigen vermogen binnen de GR Hoefweg verantwoord maar kan volgens de huidige afspraken nog niet worden uitgekeerd aan de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. Voorgesteld wordt de afspraken met betrekking tot de GR Hoefweg te wijzigen waardoor tussentijdse winstuitkering mogelijk wordt. Vooralsnog wordt hiervoor een vordering van € 1,7 mln op de GR opgenomen.

De gemeente Zoetermeer heeft zich vanwege een financiële bijdrage van de GR Bleizo aan het project Vervoersknoop garant gesteld voor het afdekken van een mogelijk negatief resultaat van de grondexploitatie Bleizo van € 9,5 mln. Dit mogelijke negatieve resultaat is afgedekt door deels een voorziening en deels een bestemmingsreserve.

Gelet op het feit dat de GR Hoefweg winst heeft genomen en de winstverwachting over deze totale grex zonder meer goed is te noemen, wordt voorgesteld € 1,7 mln. die gereserveerd staat in de brede bestemmingsreserve, vrijvallen te laten vallen ten gunste van de exploitatie.

4. Overige kleine verschillen

Binnen een aantal programma's is duidelijk dat er sprake is van kleine kostenvoordelen door verschillende factoren, zoals de uitkomst van aanbestedingen. De afzonderlijke posten blijven onder het minimumbedrag waarover in het tussenbericht wordt gerapporteerd; gezamenlijk tellen de kostenvoordelen op tot € 123.000.

Programmaoverstijgende onderwerpen

Grondexploitaties

Woningmarkt

De druk op de woningmarkt is onverminderd hoog. De vraagkant van de markt wordt opgedreven door lage rentes en een gunstige economie. Aan de aanbodkant lukt het landelijk, regionaal en lokaal niet om de woningproductie significant te verhogen. De oorzaken hiervoor zijn talrijk en divers, maar zaken als de beschikbaarheid van bouwgrond, tekorten in personeel en materiaal bij aannemers en de doorlooptijd van procedures spelen een rol. Het verschil tussen vraag en aanbod maakt dat de woningprijzen historisch hoog zijn en dat desondanks het aantal transacties laag blijft.

Zoetermeer spant zich in om de komende 10 tot 15 jaar 10.000 woningen extra te bouwen en zoekt daarnaast naar ruimte voor nog eens 6.000 woningen. Het Coalitieakkoord, de besluiten voor de SchaaIsprong, het Woningbouwprogramma, het Entreegebied en de Binnenstad vormen een stevige basis om de beoogde groei te realiseren. Bovendien zijn op projectniveau besluiten genomen over bijvoorbeeld de CRM-locatie aan de Berkelseweg, Nutrihage, Dwarstocht en Kwadrant B&F waardoor woningbouw op deze locaties weer een stap dichterbij komt. Tenslotte is in 2018 voortgang geboekt met de transformatie van kantoren tot (jongeren)woningen en de bouw van jongerenwoningen.

Voorzieningen

Qua voorzieningen is er ook vanuit de grondbedrijffunctie flink geïnvesteerd in de Binnenstad. Onder meer is er verder gewerkt aan projecten zoals Cadenza, Warande, de (gedeeltelijke) sloop en herontwikkeling van het voormalige Stadhuis.

Bedrijven en kantoren

De interesse voor bedrijfskavels is verder toegenomen hetgeen resulteert in concrete kavelverkoop. De markt voor bedrijventerreinen vergt desondanks de bijzondere aandacht vanwege een potentieel overaanbod in de regio. Om het overaanbod te reduceren worden kansrijke locaties, zoals Dwarstocht en de T-strook in Oosterheem getransformeerd naar woningbouwlocaties.

Bij kantoren ligt de focus al enige jaren op het terugdringen van de leegstand, al dan niet door transformatie van kantoren naar woningen. In het Centrum worden diverse kantoortransformaties uitgevoerd waarbij de gemeente een faciliterende rol inneemt. De insteek van faciliterende projecten is dat de door de gemeente te maken kosten verhaald worden op de grondeigenaar of initiatiefnemer. Transformatieprojecten worden uitgevoerd aan de Engelandlaan, de Duitslandlaan en de Dumeelaan.

Bouwgronden in exploitatie

Jaarlijks wordt aan de raad over de grexten gerapporteerd via de Voortgangsrapportage Projecten Stedelijke Ontwikkeling en het Meerjarenperspectief Grondbeleid. Deze rapportages bevatten informatie over de voortgang en een actualisatie van de grondexploitaties, de resultaatprognoses en de risico's.

Zoetermeer kent de volgende actieve grondexploitaties.

- Amerikaweg
- Boerhaavelaan
- Cadenza 2
- Gasfabriekterrein Delftsewallen
- Hospice Schoolstraat
- Jongerenwoningen Saturnusgeel
- Jongerenwoningen Plataanhout
- Katwijkerlaantracé
- Lansinghage
- Oosterheem
- Palenstein
- Van Leeuwenhoeklaan
- Voorweg Noord
- Zegwaartseweg Noord

De grondexploitaties zijn recent geactualiseerd in het Meerjarenperspectief Grondbeleid 2017. Bij de commissiebespreking van de Voortgangsrapportage 2017 en het MPG 2017 is aangegeven dat er gewerkt wordt aan een actualisatie van de grondexploitatie Palenstein. De actualisatie zal meer grip en zekerheid bieden op het resultaat van de grondexploitatie. Het streven is om de actualisatie eind 2018 af te ronden.

In de risicoanalyse Palenstein (opgenomen in het MPG 2017) is melding gemaakt van een risico op meerkosten op bouwrijp maken van het nieuwe winkelcentrum. De meerkosten betreffen met name het verwijderen en nieuw aanbrengen van riolering, ten behoeve van het nieuwe winkelcentrum en de verbetering van de waterkwaliteit. De meerkosten bedragen € 400.000,-. Oorspronkelijk is er vanuit gegaan dat de bestaande riolering deels hergebruikt kon worden. Dit blijkt niet mogelijk vanwege ligging en de waterkwaliteit.

Bij de meest recente actualisatie was dit als risico gesignaleerd en gedeeltelijk verwerkt in de reserves voor het grondbedrijf activiteiten. De tegenvaller wordt bij de actualisatie van de grondexploitatie verwerkt en indien nodig zal de verliesvoorziening dan worden aangepast.

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is de bouwkael in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt deze door die partij ontwikkeld. De gemeente treedt enkel op als facilitator, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is. In het kader van zo'n bestemmingswijziging maakt de gemeente allerlei kosten, zoals onderzoek, de aanleg van voorzieningen en dergelijke. Deze kosten worden op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) volledig op de derden, die daarvan profijt hebben, verhaald.

Onderzoeks- en ontwikkelkosten

Voorafgaand aan het openen van een grondexploitatie worden door de gemeente vaak kosten gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling. Deze kosten kunnen op basis van BBV art. 34b worden geactiveerd als immateriële vaste activa. Bij het openen van de formele grondexploitatie worden deze kosten meegenomen als boekwaarde van de onderhanden werken. In dit kader worden naar verwachting in 2018 ca € 500.000 aan kosten gemaakt waarvan € 200.000 voor de herontwikkelingskosten van Markt 10 en € 300.000 voor de overige projecten.

Weerstandscapaciteit

De reserve financiële positie Grondbedrijf dient als weerstandcapaciteit om risico's van de grondbedrijfsactiviteiten van de gemeente Zoetermeer op te vangen. In de reserve is in het verleden ook weerstandscapaciteit voor de gemeenschappelijke regeling Bleizo ondergebracht. De GR Bleizo is echter geen grondexploitatie van de gemeente maar betreft een gemeenschappelijke regeling met de gemeente Lansingerland.

Om een zuiver inzicht van de eigen grondbedrijf activiteiten te verkrijgen wordt de benodigde weerstandscapaciteit voor de GR Bleizo overgeheveld naar de reserve Vrij Inzetbare reserve die dient om de risico's van het Concern af te dekken.